

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 43 (3006) 2007 OCTOBER - SPALIS 23 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@rogers.com • Nr. kaina - \$1

Vėlinės per amžius...

Kai krinta lapai, tada su ta gamtos permaina iškyla ir Vėlinės su savo įvaizdžiu – žmogaus permaina. Prisimename mirusius, meldžiamės už juos, amžinos ramybės žodžius tariame, kad skaudžios netektys taip baisiai širdžių neslėgtų.

ESAME laisvi vienaip ar kitaip prisiminti bei pagerbti savo mirusius artimuosius – ant kapų padėti gėlių, uždegti žvakutes, ištarti amžiną atilsį. Tikriausiai niekas neatsimena, kad Kanadoje ar kitose laisvose šalyse kada nors būtų buvę kitaip. Tačiau daugelis atsimena okupuotą Lietuvą, kur Vėlinės buvo tapusios kone priešvalstybine diena, kai susibūrimai tą dieną kapinėse buvo laikomi nepageidaujama, ardytina veikla. Budėjo šnipai ir sargai, kad nebūtų prisiminti ir pagerbti tautos didvyriai, kad uždegtos žvakutės nekaitintų kylančio patriotinio jausmo, neapšviestų tų, kurie buvo abejingi ir pasyvūs. Sargams buvo įsakyta žiūrėti, kad religinės apeigos nesiderintų su tėvynės meile, kad Vėlinių diena nepavirstų antrąją Vasario 16-ąją. Deja, okupantai tuo nedaug laimėjo. Atvirkščiai – kiekvienas persekiojimas iššaukė atoveiksmį, grūdino reikštis drąsiau ir jausti, kad atliekama šventa pareiga savo tėvynei. Vėlinės tapo kovojančios tautos ir simbolis, ir dvasinis ginklas, kurio okupantui nepavyko atimti, nors įvairiais būdais stengtasi iki pat tautos Atgimimo. Kai šitaip darėsi, yra pagrindo tvirtinti, kad ir mirusieji padėjo gyviesiems kovoti už laisvę – ant jų kapų uždegtos žvakutės, ten sukalbėtos maldos stiprino gyvuosius, įkvėpė ryžtą nepasiduoti, neiti su tais, kurie mus ėmė arba jėga ar norėjo nupirkti, išmainyti už pažadą tikėti tokiu rytojumi, kokio niekada nebūna. Tauta atlaikė, išsivadavimas įvyko. Iškyla klausimas – o kas šiandien? Nejaugi laisvėje tik apeigos beliko? Tikriausiai – ne. Nes dar daug kas nepadaryta. Reikia taip gyventi, kad ir mirę išliktume gyvi. Vėlinės per amžius – jų prasmė nesikeičia, kokie laikai bebūtų, kas šalį bevaldytų.

O kiek tų kapų ir kapinynų – kur nenuvažiuosi, lietuvišką pavardę ant kryželio rasi. Vieni kaip klajokliai ieškojo amžinai žydinčių sodų, kiti – vergai ir kankiniai, užgesę tarp piktų šunų, spygliuotų vielų ir žiaurių sargybinių. Užgesę, išmesti, užkasti, kažkur snieguose ir tundrose palikti. Lietuvos jaunimas šiandien važiuoja, ieško savo senelių kaulų, puošia vietas, kur jie palaidoti. Kiti tėvynės pamiškėse stato kryžius bei paminklus, kur nelygioj kovoj kritę partizanai, norėję išlikti laisvi iki paskutinio atodūso. Tokių žmonių prisiminimas visada pavirs pergalės ir amžinos garbės švente. Patvirtins ir tai, kad kūno sunykimas ne viską užbaigia, kad kūnas tebuvo priemonė atlikti amžinos vertybės uždaviniais. Kankiniai aukso raidėmis įrašomi tautos bei žmonijos istorijon, nes jie skelbė tiesą. Buvome liudininkai ir matėme, kaip partizanų – laisvės kovotojų gija per ilgus ir sunkius dešimtmečius nusitęsė iki Baltijos kelio. Ir vėl norisi klausti, o kas dabar? Gal jau su viskuo laisvėje apsipratę susiaurinom savuosius takus, kad tik vieni patys galėtume patogiau eiti į kažkur? Užmiršti praeitį ir tas šnipų bei sargų apstotas Vėlines gal ne vienas iš aukštybių ragina. Sudeginkim archyvus ir viską pradėkime iš naujo, kad tik būtų smagiau gyventi. Anų dienų noragais verskime naujuosius dirvonus. O gal ir Vėlines uždarykime šventovėse. Tegu ten kas nori ir ką nori prisimena. O kapinės tegu būna gražios kaip muziejai, kuriuos lanko turistai. Ne – tokie balsai nebesiderina su mūsų senomis tradicijomis ir tikrąją Vėlinių prasmę. Tegu Vėlinės sustabdo bėgimą nuo to, kas šventa, tegu susiaurinti takai praplatėja, kad vieni šalia kitų – visi galėtume žengti ateitin, kad laisvės kovotojų dvasia žygiuotų mūsų gretose. Šitokia vienybė turėtų kurti Atgimimą. ČS

KLB Krašto XX tarybos pirmosios sesijos dalyviai prie Montrealio Aušros Vartų parapijos šventovės spalio 6 d. (viršuje); apačioje – išrinkta KLB Krašto valdyba Ntrs. K. Poškaus

Dirbame ne sau...

KLB Krašto tarybos sesija Montrealyje

RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Kanados Padėkos savaitgalis šiemet atlydėjo du lietuviams itin prasmingus renginius – metinį KLB Krašto tarybos suvažiavimą ir Šv. Kazimiero parapijos 100-ąjį jubiliejų. Dėl šios ypatingos sukakties KLB suvažiavimas ir vyko Montrealyje.

Spalio 6, šeštadienį, Krašto valdyba, š.m. gegužės mėn. išrinkta XX Krašto taryba ir svečiai susirinko į Aušros Vartų parapijos salę Verduno priemiestyje. Pirmininkė pradėjo sesiją pasveikindama susirinkusius ir pristatydama svečius – Lietuvos ambasadorę Sigutę Jakštonytę, garbės konsulą Toronte Liudą Matuką ir jo žmoną Gražiną Matukienę, *Tėviškės žiburių* savaitraščio redaktorę Ramūnę Sakalaitytę-Jonaitienę, buvusius KLB pirmininkus Joaną Kuraitę-Lasienę ir Algirdą Vaičiūną. Toliau ji išvardino ir prašė atsistoti atstovus, atvykusius iš įvairių apylinkių – Edmontono, Hamiltono, Kalgario, Montrealio, Oakvilės, Otavos, Rodney, Toronto ir

Vasagos.

Dalyvavo naujai išrinktas Kanados lietuvių jaunimo sąjungos (KLJS) pirmininkas Tomas Kuras, atstovė Vaiva Kuraitė, taip pat Kanados lietuvių fondo (KLF) tarybos ir valdybos pirmininkas dr. Arūnas Pabedinskas, fondo pareigūnai Algis Kaminskas, Paulius Kuras, Algis Nausėdas ir Danguolė Sher.

Posėdžiui pirmininkauti buvo pakviesti Angelė Vaičiūnienė ir Arūnas Staškevičius, sekretoriauti – Silvija Piečaitienė ir Elona Punkrienė.

Sveikinimai ir pranešimai

Suvažiavimui priėmus darbotvarkę, invokaciją sukalbėjo Aušros Vartų parapijos klebonas kun. G. Mieldažis; tylos minute buvo pagerbti tarybos mirusieji. Į mandatų komisiją įėjo A. Vaičiūnas, T. Kuras, M. Stanevičius ir V. Kuraitė. Rezoliucijų komisiją sudarė Elytė Balkytė-Zubienė, Juozas Piečaitis, Genė Kobelskienė, Jonas Statkevičius ir Darius Sonda.

Sveikinimo žodį tarė ambasadorė S. Jakštonytė, kuri pabrėžė Bendruomenės ir

Lietuvos bendrų švietimo, kultūrinių ir informacinių projektų svarbą. Konsulas L. Matukas priminė, kad Lietuva yra 16-toje vietoje pasaulyje tarp valstybių, turinčių palankią verslo galimybių aplinką.

KLF tarybos pirm. dr. A. Pabedinskas taip pat pasveikino susirinkusius žodžiu, o raštu buvo gauti sveikinimai iš PLB pirmininkės Reginos Narušienės ir JAV LB 18-tos tarybos prezidiumo pirmininkės Danguolės Navickienės.

Tarybos nariai patvirtino 2006 m. suvažiavimo protokolą, priėmė mandatų komisijos pranešimą, kad suvažiavime turinčių teisę balsuoti – 48. Laiko sutalpymui, tarybos nariams buvo iš anksto raštu pateikti valdybos narių ir apylinkių pirmininkų pranešimai. Savo pranešimą perskaitė pirm. R.Žilinskienė, kuri raštiškame pranešime išvardino lankytus posėdžius ir priėmimus, priminė, kad “dirbame ne sau, bet lietuvių išlaikymui Kanadoje ir mūsų Tėvynės Lietuvos gerovei”.

Nukelta į 2-tą psl.

Šiame numeryje

- Mažosios Lietuvos enciklopedijos sutiktuvs – 3,4 psl.
- Liudija kagėbistinis braižas – 4 psl.
- Bendruomeniniai rūpesčiai – 5 psl.
- Apgailiestautina netektis – 6 psl.
- O, kad akmenys ir plytos prakalbėtų (Tėsinys) – 8 psl.
- Knyga apie kalbos ir tautos likimą – 9 psl.
- Kaimo vardą minėjo, gražios dainos skambėjo – 10 psl.
- Jaunimo suvažiavimas – 13 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802
E-mail: tevzib@rogers.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$60, rėmėjo - \$70, garbės - \$80. Oro paštu į užjūrus - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoje - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - \$60, patron - \$70, sponsor - \$80 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Canada

RELIGINIAME GYVENIME

Š.m. spalio 14 d. kardinolas Audrys J. Bačkis vadovavo kun. Petro Šiurio, naujojo Šv. Kazimiero kolegijos rektoriaus įveidimo apeigoms. Naujasis rektorius yra iš Telšių vyskupijos. Jis perima pareigas iš prel. A. Bartkaus, vadovavusio kolegijai nuo 1985 metų. Ta proga įvyko ir naujųjų akademinį 2007/2008 mokslo metų atidarymas. Šiais metais studijuos 12 kunigų iš įvairių Lietuvos vyskupijų.

Italijos Bardi miestelyje, Lietuvai daug nusipelnusio kardinolo Antonio Samore gimtinėje, spalio 13 d. buvo pastatytas lietuviškas koplytstulpis. Italijos lietuvių bendruomenės ir Bardi miestelio savivaldybės surengtoje šventėje dalyvavo apie pusantro šimto žmonių – lietuvių ir italų. Dvyliką valandą prasidėjo Mišios, kurioms vadovavo iš Vilniaus atvykęs kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Po Mišių kardinolas pašventino miestelyje pastatytą koplytstulpį. Ta pačia proga buvo pasodintas iš Lietuvos atvežtas ažuoliukas mirusio ambasadoriaus Kazio Lozoraičio atminimui.

Bardi miestelyje 1905 m. gimęs kard. Antonio Samore didžiavosi, kad karjerą pradėjo Lietuvoje, apaštališkoje nunciatūroje Kaune, kur dirbo ir gyveno nuo 1932 iki 1938 m. Pokario metais jis tapo žinomu Šventojo Sosto diplomatu, keletą metų ėjo Bažnyčios nepaprastųjų reikalų tarybos sekretoriaus pareigas, prilygstančias pasaulietinių valstybių užsienio reikalų ministerio pareigoms. Vėliau buvo pakeltas kardinolu. Prieš karą pamilęs Lietuvą, kard. Samore pokario dešimtmečiais buvo įtakingas lietuvių užtarėjas Vatikane. Savo gimtąjį Bardi miestelį jis taip pat išpuošė lituanistiniais elementais, Lietuvos vardu pavadino vieną gatvę. 1962 m. Italijos lietuvių bendruomenės pirmi-

ninkas kun. Vincas Mincevičius, lietuvių vardu atsidėkodamas kardinolui, Bardi miestelyje pastatydino lietuvišką koplytstulpį. Per kelis dešimtmečius koplytstulpis sunyko. Dabar koplytstulpis Bardi miestelyje vėl atstatytas. (Vatikano radijas)

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje spalio 1 d. vyko mokslinė konferencija, skirta konkordato tarp Lietuvos valstybės ir Šventojo Sosto, pasirašyto 1927 m. rugsėjo 27 d. ir nustačiusio valstybės ir Bažnyčios santykius Lietuvoje, 80-mečiui paminėti. Konferencijoje buvo pristatyta žinomo Lietuvos diplomato Stasio Antano Bačchio 1943 m. apginta bei šiais metais į lietuvių kalbą išversta ir atskira knyga išleista disertacija "Lietuvos ir Šventojo Sosto konkordatas". Pranešimą apie tarpukario Lietuvos politinio gyvenimo kontekstą skaitė dr. Irena Vaišvilaitė. Konferenciją, kalbėdamas apie konkordato reikšmę tuo metu savo veiklą vykdžiusiai Katalikiškajai Akcijai, tęsė mons. Kęstutis Žemaitis. Prie konkordato su Šventuoju Sostu projekto parengimo ypač prisidėjo Arkivyskupas Jurgis Matulaitis. Dr. Paulius Subačius pristatė Palaimintojo sirašinėjamą konkordato klausimais su vyskupu Pranciškumi Būčiu. Jo perskaitytos šių dviejų iškilų žmonių laišku ištraukos aiškiai liudija, kad konkordatą rengti ir atskirus klausimus derinti buvo labai sunku. Tačiau apaštalinio administratoriaus Lietuvai vysk. Jurgio Matulaičio pastangos neuėjo veltui ir sutartis buvo sudaryta. Dr. Arūnas Streikus trumpai apžvelgė Stasio Antano Bačchio disertaciją teigdamas, kad disertacijos tyrimo objektas, chronologiškai apimantis Bažnyčios ir pasaulietinės valdžios santykius nuo pat Lietuvos Krikšto iki XX š., yra daug platesnis nei vien tik konkordato sudarymo ir jo veikimo laikotarpis, todėl disertacija iki šių dienų nepraranda savo unikalumo.

KLB Krašto tarybos sesijoje Montrealyje 2007 m. spalio 6 d. dalyvavę ambasadorė S. Jakštonytė (pirma iš d.) ir garbės konsulas L. Matukas (antras iš d.) Ntr. K. Poškaus

Dirbame...

Atkelta iš 1-mo psl.

Pranešėja pabrėžė artėjančius didžiuosius renginius – Lietuvos vardo 1000-metį 2009 m. ir 2010 m. įvyksiančią Dainų šventę Toronte. Ji taip pat padėjo valdybai ir visiems talkininkams už įdėtą darbą. A. Vaičiūnas skaitė išdininko Arūno Morkūno pranešimą, kuriame pažymėta, kad per praėjusius metus KLB išdas pakilo daugiau kaip 30,000 dol., ir šiemet pajamos viršija išlaidas.

Samdyto revizoriaus pranešimą perskaitė Revizijos komisijos pirm. J. Kuraitė-Lasienė, kvietė suvažiavimą jį patvirtinti. Garbės teismo pirm. Petras Adamonis pranešė, jog praėjusiais metais nebuvo skundų. A. Vaičiūnas perskaitė pranešimą apie Kanados lietuvių muziejų-archyvą, kurį toliau tvarko dr. A. Pabedinskas. Tikimasi artimoje ateityje pertvarkyti patalpas ir pataisyti šildymo-šaldymo sistemą, gavus tam reikalingų lėšų.

Apie įvykdytus KLB Krašto tarybos rinkimus pranešimą skaitė komisijos pirm. O. Stanevičiūtė, pažymėjusi, kad rinkimuose nedalyvavo Sault Ste Marie ir Windsoro apylinkės. Apylinkės raginamos geriau susipažinti su statutu, jame nustatyta rinkimų tvarka.

Diskusijose pažymėta, kad nors buvo prašyta, jog apylinkių pranešimai būtų pateikti ir lietuviškai, ir angliškai, tik Montrealio apylinkė laikėsi šios nuostatos. Švietimo srityje taisyklės, kurias Kalgario lituanistinė mokykla pateikė suvažiavimui (raštu), yra pavyzdingos, turėtų būti panaudota ir kitur.

IX Dainų šventės rengėjai Paulius ir Rasa Kurai parodė Snaigės Šileikienės suprojektuotą reklaminių plakata, išdalino po vieną apylinkių pirmininkams.

Edmontono lietuvių bendruomenė išleido Čiurlionio muzikos garsaploktę (CD), kuri bus platinama ir taip pat egzemplioriai aukojami Albertos universitetams bei bibliotekoms.

M. Stanevičius pranešė apie Kauno "Žalgirio" krepšinio komandos rungtynes su Toronto "Raptors" spalio 17 d., ragino visus dalyvauti, organizuoti ypač jaunimui galimybes atvykti iš kitų apylinkių

į Torontą šiam žaidimui.

Pietų pertraukos metu KLF pirmininkas dr. Arūnas Pabedinskas įteikė stipendijas montrealiečiams studentams Vytautui Bučioniui, Sofijai Bulotaitei ir Aidai Valevičiūtei.

Rinkimai

Po pietų Nominacijų komisijos pirmininkas dr. A. Pabedinskas vedė rinkimus. Jam perskaicius siūlomą naujos valdybos sąrašą, jis buvo priimtas aklamacijos būdu. Naują valdybą sudarys Elytė Balkytė-Zubienė (Kalgaris), Vytautas Bireta (Torontas), Rūta Kličienė (Otava), Joana Kuraitė-Lasienė (Torontas),

Lietuvos ambasadorė Sigutė Jakštonytė taria sveikinimo žodį KLB Krašto tarybos posėdyje Montrealyje 2007 m. spalio 6 d. Ntr. K. Poškaus

Petras Meiklejohn (Oakvilė), Rūta Poškienė (Vasaga). Valdyba turi teisę kooptuoti dar tris narius. Revizijos komisijon išrinkti Kristina Dambraitė-Janowicz, Irena Ross ir kun. Vytautas Staškevičius. Garbės teisman kandidatavo du sąrašai – vienas iš Toronto, vienas iš Montrealio. Išrinkti montrealiečiai: Petras Adamonis, Daina Kerbelytė-Vasiliauskienė, Birutė Nagienė, Bronius Niedvaras ir Regina Piečaitienė.

R. Žilinskienė pranešė, kad balandžio mėnesį KLB Krašto valdyba paskyrė J. Kuraitė-Lasienę atstovauti Kanadai Pasaulio lietuvių bendruomenės (PLB) ir Lietuvos seimo komisijoje. Tarybos nariai patvirtino KLB valdybos sprendimą.

Toje komisijoje yra iš viso 10 atstovų iš PLB priklausančių kraštų: 5 – JAV, 1 – Kanados, 2 – Vakarų Europos, 1 – Rytų Europos, 1 – Lietuvos etninį žemių LB. J. Kuraitė-Lasienė pabrėžė, kad šiuo laiku Lietuvos seimui svarstant dvigubos pilietybės klausimą yra ypatingai svarbu pareikšti išsivijos nuomonę toje komisijoje. Ji atsakinėjo į tarybos narių klausimus dvigubos pilietybės reikalais.

Rezoliucijos

Rezoliucijų komisijos siūlymus pristatė Darius Sonda (Torontas). Komisijoje taip pat buvo Dalė Kesminienė (Hamiltonas), Genė Kobelskienė (Torontas), Juozas Piečaitis (Montrealis), Jonas Statkevičius (Rodney). Jų pasiūlytos rezoliucijos buvo priimtos be didesnių pakeitimų.

Taryba sveikino Šv. Kazimiero parapiją, švenčiančią 100-mečio jubiliejų, padėkoto KLB Krašto valdybai, Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Gediminui Mieladziui, Montrealio apylinkės pirmininkui Arūnui Staškevičiui ir jo talkininkams/ėms už suvažiavimo surengimą, Rūtai Žilinskienei už pirmininkavimą Krašto valdybai (6 metus), apylinkių pirmininkams už rinkimų vykdymą, ambasadoriui S. Jakštonytei ir garbės konsului L. Matukui už dalyvavimą ir sveikinimus. Padėkota Kanados lietuvių fondui bei lietuvių kredito kooperatyvams ir pavieniams asmenims už aukas KLB veiklai, Matui Stanevičiui už tinklaračio tvarkymą.

Taryba skatina apylinkes tinkamai paminėti ir remti Lietuvos vardo 1000-metį lietuvių ir svetimtaučių tarpe; dalyvavimu bei aukomis paremti IX Dainų šventę Toronte 2010 m.; aukoti Kanados lietuvių muziejaus-archyvo remonto darbams. Organizacijos skatinamos stengtis pritraukti naujai imigravusius lietuvius.

Naujoji valdyba įpareigojama sudaryti 3 metų numatytų išlaidų ir pajamų sąmatą ir ją pateikti tarybos nariams iki 2008 m. kovo 1 d., taip pat su JAV LB susitarti, kaip bus panaudojamos lėšos Dainų šventei ir kaip pasidalinta pelnu arba kaip padengtas nuostolis. KLB Švietimo komisija raginama užmegzti ryšius su JAV LB Švietimo komisija. Būsimoje Krašto tarybos suvažiavimuose siūloma pagerbti žodžiu išvardinant mirusius KLB pirmininkus ir tais metais mirusius tarybos narius. J. Kuraitė-Lasienė patvirtinta KLB atstove PLB ir Lietuvos seimo komisijoje.

Krašto valdybos vardu A. Vaičiūnas tarė padėkos žodį Rūtai Žilinskienei už dviejų kadencijų pirmininkavimą. Suvažiavimo dalyviai jam pritarė plojimu, o jai buvo įteikta gėlių puokštė.

KLB Krašto XX tarybos pirmoji sesija baigta 3 v.p.p. Lietuvos himnu.

Mažosios Lietuvos enciklopedijos trečiojo tomo sutiktuvės

Mažosios Lietuvos enciklopedijos III-ojo tomo sutiktuvės. Kalba vyriausiasis redaktorius doc. dr. Martynas Purvinas

Į Mažosios Lietuvos enciklopedijos III tomo sutiktuves Pagėgių savivaldybės viešojoje bibliotekoje atvyko nemažai svečių. Šie metai Pagėgių bibliotekai jubiliejiniai: biblioteka mini savo 70-metį, todėl visi renginiai skiriami šiai sukakčiai. MLE išleido Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas Vilniuje. Pagrindinis rėmėjas – Mažosios Lietuvos fondas JAV. Prie didžiulės apimties veikalo išleidimo prisidėjo garbės leidėjai, mecenatai, rėmėjai ir garbės prenumeratoriai išseivijoje, rėmėjai Lietuvoje, kiti aukotojai.

Sumanymas išleisti Enciklopediją kilo išseivijos lietuviams. 1995 m. įvyko Mažosios Lietuvos fondo suvažiavimas, kuriame šio fondo pirmininkas prof. dr. Vilius Pėteraitis kvietė Lietuvos ir išseivijos specialistus įsijungti į Enciklopedijos leidimo darbą.

rius ir tvarkytojas – prof. dr. Vilius Pėteraitis, vyriausiasis redaktorius – akademikas prof. habilituotas dr. Zigmas Zinkevičius, vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojai – doc. dr. Martynas Purvinas ir Vytautas Kaltenis.

III-ais tomas, apimantis M-R raides, išleistas MLE rengimo ir leidimo dešimties metų sukakties proga. Prof. dr. V. Pėteraitis, vyriausiasis organizatorius ir tvarkytojas, rašo: “Šis darbščių rankų sudėliotas tomas leidžia skaitytojui giliau pažvelgti į Mažosios Lietuvos gyventojų praeitį ir dabartį, jų dalyvavimą visuomeninėje veikloje ir šeimos gyvenimą. Iliustracijų gausa padės geriau suprasti savitą Lietuvos pajūrio gyvenimą. Trečiasis tomas stebuklingas savo apimtimi, Mažosios Lietuvos įvairovės pateikimu. Lietuvinkų ir prūsų

talkino dr. Algirdas Matulevičius, Algirdas Žemaitaitis, prof. Domas Kaunas ir kiti. Prie daugelio straipsnių pridėti literatūros sąrašai, pirmą kartą skelbiamos retos iliustracijos kaip senojo krašto praeities liudininkai.

Ižanginį žodį šventėje tarė Pagėgių viešosios bibliotekos direktorė E. Stankevičienė. Ji pasidžiaugė, kad III tomas sutinkamas jų bibliotekoje, kuri per laikotarpį nuo I tomo paskiesėjo, parke iškilo skulptūra, MLE rengėjai po kruopelę rinko faktą, žinią ir nuosekliai dėliojo į enciklopediją.

Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto direktoriaus pavaduotoja A. Stanelienė pristatė svečius. Tai redakcinės kolegijos pirmininkas doc. dr. V. Bagdonavičius, vyr. redaktorius doc. dr. M. Purvinas, pavaduotojas leidybai V. Kaltenis, atsakingasis sekretorius V. Gocentas, architektūros skyriaus vedėja M. Purvinienė, istorijos skyriaus vedėjas dr. A. Matulevičius, svečias iš Čikagos – Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos ir Mažosios Lietuvos fondo pirmininkas V. Trumpjonas, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto doc. V. Almonaitis, Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės pirmininkas S. Šamborskis, Klaipėdos universiteto dr. S. Pocyte, M. Jankaus muziejaus Bitėnuose įkūrėja B. Žemgulinė, Pagėgių savivaldybės meno pavaduotojas A.P. Dumbliuskas, Karaliaučiaus krašto lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojai, Pagėgių savivaldybės bibliotekininkai.

Pagėgių savivaldybės meno pavaduotojas A.P. Dumbliuskas pasidžiaugė, kad renginys vyksta jų savivaldybės bibliotekoje, linkėjo sėkmingo darbo ir pasikeitimo gražiomis mintimis. Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto direktoriaus pavaduotoja A. Stanelienė, tvarkanti finansus, už gražią šventę padėkojo Pagėgių savivaldybės ir bibliotekos darbuotojams, vyriausiajam organizatoriui ir tvarkytojui prof. dr. V. Pėteraičiui ir kvietė susirinkusius įvertinti III-ąją MLE tomą.

Nukelta į 4-tą psl.

MLE rengėjai ir talkininkai ant Rambyno kalno

Ntr. iš MLE III t.

Pirmasis MLE tomas, išleistas 2000 m., apima A-K raides. Šis tomas skirtas istorinei Mažajai Lietuvai ir įžymiesiems jos veikėjams, toliau – prūsams, jų palikimui, šį kraštą valdžiusiems vokiečiams, po to – rusiškajam šio krašto laikotarpiui.

Kaip rašoma MLE įžangoje, prie jos paruošimo ir išleidimo dirbo du šimtai mokslininkų ir talkininkų ne tik iš Lietuvos, bet ir iš JAV, Kanados, Vokietijos, Australijos ir kitų šalių. 2003-aisiais metais pasirodė 2-asis tomas su medžiaga nuo K iki M raidžių. Jis platesnis savo apimtimi, šiame tome pateikia daugiau faktinės medžiagos apie Mažąją Lietuvą, jos gyventojus, krašto įnašą į Didžiosios Lietuvos ir Europos kultūros raidą. Vyriausiasis organizato-

paveldas liks byloti apie senąją baltiskąją mūsų krašto kultūrą, įsiliejusią į bendrą Europos kultūrą, nes slaviškos naujovės neprigijo ir liko svetimos Mažosios Lietuvos ainams ir europiečiams”.

Prieš dešimt metų pradėtas darbas artėja prie pabaigos: po trejų metų turėtų pasirodyti ketvirtasis, paskutinis, tomas. MLE – tai paminklas prarastajam kraštui, saviatai jo gyvensenai. Kaip rašo MLE vyriausiasis redaktorius doc. dr. Martynas Purvinas, visus tris tomus spaudai parengė penki grupės darbuotojai: dr. Martynas Purvinas, Nijolė Dzindiliauskienė, rengė tekstus Vytautas Kaltenis, Virginija Budrikienė, Aliutė Zimanienė, rengė iliustracijas, maketą, tvarkę korektūrą ir patikrą. Nuoširdžiai jiems

SAVAITĖ LIETUVOJE

Sutartis dėl naftotieko

ELTA žiniomis, spalio 10 d. Lietuva, Azerbaidžanas, Lenkija, Ukraina ir Gruzija pasirašė sutartį dėl bendrų darbų – tiesti naują naftotiekį Odesa-Brodai-Plockas-Gdanskas. Jis atvertų kelią Kaspijos regiono naftai į Rytų Europą aplenkiant Rusiją ir būtų pirmoji alternatyvi trasa regione rusiškiems ištekliams. Iš Gdanskos uosto naftą tanklaiviais būtų galima gabenti ir į “Mažeikių naftą”.

Norint naują naftotiekį aprūpinti naftos žaliava, pirmiausia turi būti atlikta techninė ekonominė naftotiekio pagrindimo studija, po kurios būtų aiškiau, kokios šalys – Turkmenistanas, Uzbekistanas ar Kazachstanas – galėtų tiekti naftą. Pradžiai planuojama, kad naujasis naftotiekis galėtų pradėti veikti 2012 m. Ukraina naftos vamzdyną nuo Odesos iki Brodų yra pastačiusi dar 2001 m., tačiau jis beveik nenaudojamas, nes nepavyksta susitarti su Kazachstanu bei Azerbaidžanu dėl naftos žaliavos tiekimo.

Prezidentas Valdas Adamkus teigė po pasirašymo, jog dabar išsipareigojimus prisiima visas regionas. Tai labai svarbu ne tik apsirūpinant alternatyvia nafta, bet ir pagerinant gyvenimo kokybę daugeliui žmonių.

Premjeras Airijoje

Baigdamas darbo vizitą Airijoje spalio 9 d., premjeras Gediminas Kirkilas susitiko su prezidente Mary McAleese. Pokalbio metu aptartas bendradarbiavimas Europos sąjungoje ir už jos ribų, bei galimi abiejų valstybių artimesni ekonominiai, politiniai ir kultūriniai ryšiai bei pasirengimas pirmininkauti ES 2013 m. G. Kirkilo nuomone, energetinių jungčių, mažinančių tokių valstybių, kaip Baltijos šalys, energetinę izoliaciją, ateityje daugės. Jo teigimu, Europai būtina atkreipti dėmesį į alternatyvių energijos šaltinių panaudojimą kovos su globaliniu atšilimu kontekste.

Prezidentės McAleese nuomone, naujų ES šalių piliečiai, gyvenantys Airijoje, praturtina šios šalies kultūrinį ir ekonominį gyvenimą. Premjeras ir prezidentė taip pat kalbėjosi apie ES Rytų kaimynystės politiką. M.McAleese nuomone, dėl savo geopolitinės padėties Lietuva gali padėti Airijai bendrauti su Rytų kaimynais. Būdamas Airijoje, G. Kirkilas taip pat atidarė Airijos Lietuvos dienas, surengtas Dubline.

Pabrangs vizos?

BNS žiniomis, Lietuvos turizmo verslo atstovai baiminasi, kad prisijungus prie Šengeno erdvės ir pabran-

gus vizoms trečiųjų šalių piliečiams, Lietuva sulauks mažiau turistų iš perspektyvomis laikomų Gudijos, Rusijos, Ukrainos, Kazachstanos, Indijos bei Kinijos turizmo rinkų. Numatoma, kad padidėjusi vizų kaina labiausiai sumažins turistų iš Gudijos, pranešė Valstybinis turizmo departamentas, po jo iniciatyva surengto pasitarimo dėl Šengeno sutarties įtakos šalies turizmui.

Viza trečiųjų šalių piliečiams, jei šalis neturi kitų susitarimų su Europos sąjunga, nuo kitų metų kainuos 60 eurų (207.17 lito). Šiuo metu vizos yra pigesnės Gudijos piliečiams – 5 eurai (17.26 lito), Rusijos gyventojams – 35 eurai (120.85 lito). Lietuva prie Šengeno erdvės prisijungs nuo 2008 m. sausio 1 d.

Paskyrė STT vadovą

Spalio 17 d. prezidentas Valdas Adamkus pasirašė dekretą, kuriuo paskyrė Žimantą Pacevičių Lietuvos Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) direktoriumi, jam suteikė ypatingojo specialiojo agento laipsnį ir 1-ąją kvalifikacinę kategoriją. Dekretas įsigaliojo nuo spalio 17 d. Seimas prezidento V. Adamkaus pasiūlytai 44 metų Ž. Pacevičiaus kandidatūrai į Specialiųjų tyrimų tarnybos vadovo postą pritarė spalio 9 d. STT direktoriaus neturėjo nuo tada, kai buvęs vadovas Povilas Malakauskas buvo paskirtas Valstybės saugumo departamento vadovu. STT vadovą skiria ir atleidžia prezidentas seimo pritarimu.

Atsisakė vadovauti

Spalio 6 d. Kaune vyksiamame Lietuvos centro partijos V suvažiavime Romualdus Ozolui paprašius leisti susitelkti ties pagrindinėmis partijos veiklos programomis, jis išrinktas partijos Politinės tarybos pirmininku. Nuo įkūrimo iki šiol Lietuvos centro partijai vadovavęs Kovo 11-osios Akto signataras centrizmo ideologas R. Ozolas pasitraukė iš partijos pirmininko pareigybės. Partijos pirmininku išrinktas taip pat vienas partijos kūrėjų Arūnas Grumadas.

Be organizacinių persitvarkymų, centristai savo suvažiavime įvertino valstybės politinę padėtį, priėmė partijos Principų deklaraciją. Suvažiavimas nurodė, kad partija privalo augti ir stiprėti jos idėjinius principus pripažįstančių asmenų dėka, o rinkiminių koalicijų pagrindas yra bazinių idėjų tapatumas. Centro partija šioje seimo kadencijoje nėra parlamentinė, šalies savivaldybėse šiuo metu ji turi 18 mandatų. Centro partija Lietuvos politiniame žemėlapyje atsirado 2003 m. **RSJ**

Mažosios Lietuvos enciklopedijos trečiojo tomo sutiktuvės

Atkelta iš 3-čio psl.

Redakcinės kolegijos pirmininkas doc. dr. V. Bagdonavičius pasveikino Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos Čikagoje ir Mažosios Lietuvos fondo pirmininką V. Trumpjoną, neseniai atšventusį garbingą jubiliejų. Už nuopelnus Lietuvai p. Vilius apdovanotas Riterio Kryžiaus ordinu. Doc. dr. V. Bagdonavičius sakė, kad MLE ketvirtajame tome bus įrašyta visa Trumpjonų giminė. V. Trumpjonas padėkojo pagėgiškiams, Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto darbuotojams, visiems, prisidėjusiems prie šio darbo, už vertingą leidinį. P. Vilius sakė, kad Mažosios Lietuvos fondo narių įnašas į Enciklopedijos leidimą daugiau finansinis: jie ieško rėmėjų, kurių vis mažėja, nes senieji išeina amžinybėn. Mažosios Lietuvos fondas parėmė ir IV tomo leidimą.

Doc. dr. V. Bagdonavičius sakė, kad reikia žemai nusilenkti Mažosios Lietuvos fondui, išeivijai ne tik už finansinę, bet ir dalykinę bei moralinę paramą. Jis priminė pirmojo tomo sutiktuves, kai su vietos valdžia sudarė sandėrį dėl Bitėnų kapinaičių tvarkymo. Lietuva yra viena. Mažosios Lietuvos mylėtojai iš Didžiosios Lietuvos, – sakė V. Bagdonavičius, – dirba tokį reikalingą darbą. MLE atspindi krašto geografiją, istoriją, kultūrą, išymūs žmonės. Didžiulis veikalas atsiskleidžia savo grožiu ir įvairumu, jame pateikta tokia informacija, kurios nėra niekur kitur. MLE santrumpų pasauiui bus išleista vokiečių, rusų ir anglų kalbomis. Redakcinės kolegijos pirmininkas V. Bagdonavičius nuoširdžiai dėkojo Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto darbuotojams už šį svarbų veikalą. Pagrindinis darbininkas ir vadovas – vyriausiasis redaktorius doc. dr. Martynas Purvinas.

MLE vyriausiasis redaktorius M. Purvinas papasakojo, kaip buvo renkama medžiaga. Enciklopedijoje yra apie devynis tūkstančius straipsnių, kiekvienas jų – vis kita tema. Per vienerius metus teko “pagaminti” po tūkstantį straipsnių. Šiame darbe daug padėjo išeiviai iš Klaipėdos krašto.

MLE – tai glaustas leidinys, kurio kiekvienas tomas išleistas 4,000 egzempliorių tiražu. Antrajame ir trečiajame tomuose pateikta daug naujų žinių. III tome keletas puslapių skirta Pagėgiams ir kai kurioms apskrities vietovėms: Mikytams, Mociškiams ir kt. IV tome bus medžiaga apie Panemunę, Rambyną, Tilžę. MLE parody-

tas ne tik šis kraštas, bet ir jo žmonės. Ji įdomi ir vyresnio amžiaus žmonėms, ir jaunimui. Kiekvieno tomo pradžioje, – sakė vyriausiasis redaktorius, – yra ilgas sąrašas talkininkų, prisidėjusių prie MLE leidimo. Doc. dr. M. Purvinas visiems susirinkusiems palinkėjo sulaukti IV-ojo tomo.

Dr. Algirdas Matulevičius, istori-

Vakarų Europos kultūros įtakoje, nešęs šviesą, kultūrą ir raštiją Didžiajai Lietuvai, sunkiais laikais gelbėjo ją. Dabar Didžioji Lietuva turi padėti įamžinti šio krašto paveldą.

MLE atsakingasis sekretorius Vytautas Gocentas pabrėžė, kad reikia rašyti apie Mažosios Lietuvos kraštą ir jo žmones. Kol buvo rengiamas II-

Iš kairės: Nemuno užliejamose pievose gerai derėdavo bulvės; laukininko poilsio valandėlė; būdingas Mažosios Lietuvos peizažas su malūnu, XX š. pr. Ntrs. iš MLE III t.

Būdingi kaimo mokyklų pastatai Ntrs. M. Purvino iš MLE III t.

jos skyriaus vedėjas, labai daug žinantis apie Mažąją Lietuvą, kreipėsi į Skalvos krašto gyventojus, sakydamas, kad skalviai ir nadruviai sudarė pagrindinę Mažosios Lietuvos dalį. Enciklopedija – tai lietuvininkų gyvenimo kronika, o tauta, turinti savo enciklopediją, yra aukštos kultūros. Šiame veikale svarbios temos apie Prūsą, prūsų kraštą. Aktualūs buvo sugyvenimo klausimai, kai po didžiojo maro į Mažąją Lietuvą atsikėlė kolonistai. Mažoji Lietuva garsėjo provakarietiška kultūra, o Didžioji Lietuva buvo daugiau Rytų kultūros įtakoje. Šiame krašte kasmet mažėja kultūros paveldo, todėl, teigė profesorius A. Matulevičius, reikia skubėti užfiksuoti tai, kas dar nesunaikinta. Kraštas, buvęs

asis ir III-asis tomai, netekome daug žmonių. Enciklopedija įeina į mūsų gyvenimą, ji reikalinga ir mokslininkui, ir studentui. Dainos, giesmės, vaidinimai padeda išlaikyti lietuviybę. Žmonės, kurie rūpinasi MLE leidimu, nusipelnė didžiulės pagarbos, nes Enciklopedija visada mus ves į tą kraštą. Vyt. Gocentas jaučiasi laimingas rašęs apie jį. Atsakingasis sekretorius atvežė Pagėgių bibliotekai knygų, tarp kurių ir restauruotą Vydūno knygą.

MLE architektūros skyriaus vedėja M. Purvinienė kalbėjo apie tai, kaip rinko medžiagą Enciklopedijai Vokietijos bibliotekose ir archyvuose. Mažosios Lietuvos kaimai buvo ypatingi, nes šio krašto civilizacijos lygis aukštesnis negu Didžiojoje Lietuvoje. Amžių slinktyje sunaikintos kapinės, kiti paminklai. Enciklopedijoje kataloguota trys šimtai kapinių. Marija Purvinienė sakė, kad Rambyne nori atkurti tai, kas buvo anksčiau, Pagėgiuose dar yra išlikę pastatų, kurie atspindi tarpukario architektūrą.

Klaipėdos universiteto dr. Silvija Pocytė padėkojo MLE leidėjams už tokią gražią dovaną, pasidžiaugė, kad Mažoji Lietuva prisimenama. Dr. S. Pocytė tiki, kad šia Enciklopedija krašto istorijos, kultūros pažinimas nesibaigs, tai tik vienas darbo tarpsnis. “Mes visi puoselėjame šį kraštą, širdyje už jį sergame, – sakė S. Pocytė, – nes tai mūsų bendras kraštas”.

Vytauto Didžiojo universiteto doc. Vytenis Almonaitis sakė, kad MLE reikšminga ne tik Mažajai, bet ir Didžiajai Lietuvai, ir Europai. Doc. V. Almonaitis istoriją pavadino viena

svarbiausių atramų gyvenime, o žmones, išleidusius Enciklopediją, – didvyriais.

Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės pirmininkas Sigitas Šamborskis, pats negalėdamas lankytis šiame krašte, pažymėjo, kad arti jame lietuviybės vagą yra sunku. Didelį darbą atlieka lietuviško ugdymo įstaigų mokytojai, dirbantys Mažojoje Lietuvoje. MLE – testamentas Karaliaučiaus kraštui, todėl reikia tęsti pradėtą darbą.

Mokytojų, dirbančių Karaliaučiaus krašte, vardu kalbėjo Ragainės (Nemuno) 2-osios vidurinės mokyklos lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytojas Jonas Glinskis. Mokytojai, dirbdami už menką atlyginimą, daug prisideda prie lietuviybės išsaugojimo Karaliaučiaus krašte. Mokytojas J. Glinskis padėkojo Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos ir Mažosios Lietuvos fondo pirmininkui Viliui Trumpjonui už paramą Karaliaučiaus krašto lietuviško ugdymo įstaigoms.

Pagėgių savivaldybės mero pavaduotojas, Atgimimo metais dirbęs mokyklos vadovu, palaikė ryšius su Gastų (Slavsko) rajonu, sakė, kad Karaliaučiaus krašte dirbantiems žmonėms reikėtų žemai nusilenkti. Mero pavaduotojas pasidžiaugė, kad į šį renginį susirinko žmonės, prisilietę prie Mažosios Lietuvos didžiosios istorijos. Vicemerai pažadėjo, kad savivaldybė prisidės prie apskrities dvarų atstatymo.

Martyno Jankaus muziejaus steigėja, buvusi pradinių klasių mokytoja, vadinama Bitėnų Vaidilute, Birutė Žemgulinė kalbėjo, kad labai malonu paimti į rankas MLE. Ji palinkėjo sėkmės ruošiant ketvirtąjį tomą ir skatino dirbti vardan Lietuvos ateities. Redakcinės kolegijos pirmininkas doc. dr. Vacys Bagdonavičius padėkojo visiems susirinkusiems – svečiams ir šeiminiškams, palinkėjo kuo geriausios sėkmės.

Po oficialiosios dalies koncertavo Šilutės etnografinis ansamblis “Ramytė”, vadovaujamas G. Pocienės. Pritariant kanklėms, skambėjo Mažosios Lietuvos krašto dainos, Vydūno sukurta lopšinė. Buvo įdomu klausytis pasakojimo vietos tarme apie krašto papročius.

Emilija Algaudė Bukontienė,
Kraupiško (Uljanovo) vidurinės mokyklos lietuvių kalbos fakultatyvo mokytoja

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Voragyvių klasei priklausančios skorpionai (lot. *scorpiones*) savo auką nužudo žnyplėmis arba nunuodija. *Buthidae* šeimos skorpionai esą atsakingi už didžiausią mirčių skaičių. Tačiau iš tikrųjų baisesnių už *scorpiones sovieticus* nei gamtoje, nei žmonių istorijoje nėra; jų aukų skaičius viršija šimtą milijonų. Jei gamtiniai skorpionai įsikūrę tik tam tikrose žemės vietose, sovietinių skorpionų žnyplės ir nuodai pasiekia žmogų atokiausiuose žemės kampečiuose. Nors pagrindinė sovietinių skorpionų buveinė formaliai patyrė griūtį, tačiau tikrovėje buveinė ir minimi skorpionai išliko.

Rugpjūčio 23 dieną sukačio metai nuo Lietuvos

VSD karininko, diplomato, Lietuvos patrioto Vytauto Pociūno žūties. Kaip ir kas beaiškintų V. Pociūno žūtį, jos priežastį geriausiai paaiškina jos “neišaiškinamumas”, trumpai tariant, *scorpiones sovieticus* braižas.

Tas braižas pasižymi staigiu nužudymu ar lėtiniu nuuodijimu neaiškiomis aplinkybėmis, sąmoningu vengimu aiškintis aplinkybes, jų neišaiškinimu. Toks braižas palydėjo Lietuvos prezidento Antano Smetonos žūtį “neaiškiomis aplinkybėmis” 1944. I.9 Klyvlande (JAV), pasikėsinimas į popiežių Joną Paulių II 1981.V.13 Vatikane, Vilties prezidento Stasio Lozoraičio, po pasivašininimo kiau-

šiniais su majonezu “Draugystės” viešbutyje, mirtis 1994.VI.13 Putname (JAV). Minimą braižą liudija ir kitos žūtys (nužudymai) Lietuvoje. Iškilus kalbininkas Jonas Kazlauskas “nuskendo neaiškiomis aplinkybėmis” Neryje 1970.X.08. Kunigas, Helsinkio grupės narys Bronius Laurinavičius po savivarčio ratais “pakliuvo” ir žuvo 1981.XI.24.

Vienas iš Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos leidybos iniciatorių, Tikinčiųjų teisės ginti katalikų komiteto kūrėjas, kunigas Juozas Zdebskis “žuvo autoavarijoje” 1986.II.05. Mokslininką, seimo narį, veiklų Lietuvos patriotą Tautvidą Lideikį

1993.VII.15 “netyčia suvažinėjo sunkvežimis”. Iškilus žurnalistas, veiklus Lietuvos patriotas Kęstutis Žičkus žuvo “eismo įvykyje” 1996.VII. 05.

Mažiau visuomenei pažįstamoms asmenybėms sovietinės represinės struktūros taikė kitokią, lėto maravimo kankinimą kalėjimuose bei lageriuose, psichiatrinėse ligoninėse ar šūvio į pakaušį braižą.

Vytauto Pociūno likimą, VSD karininko žūtį lėmė jo išsiuntimas į Gudiją, prie kurio tiesiogiai prisidėjo, ką ir pats pripažino, VSD vadovas, KGB rezervistas Arvydas Pocius. Gudijoje žūties aplinkybės tyrės ir bylą nutraukęs prokuroras Justas Laucius šį

pavasarį, kovo 30-ąją, minint Lietuvos prokuratūros 17-ąsias metines, gavo mįslingą apdovanojimą: Valstybės saugumo departamentas jam įteikė 2-ojo laipsnio “Nuopelnų kryžių”. Kas gali paneigti, kad apdovanojimą gavo ne už kagėbistinį braižą?

Velionies našlė, Piliečių santalka bei kitos visuomeninės organizacijos ir asmenų grupės kreipėsi į aukščiausiąs teisėsaugos ir teisėsaugą prižiūrinčias institucijas su prašymu pakartotinai kruopščiai ištirti V. Pociūno žūties aplinkybes, išsiaiškinti sukelto šmeižto prieš velionį iniciatorių ir vykdytojų. V. Pociūno žūties byla formaliai nutraukta, tačiau nebaigta. Jos baigtis – ne tik aukščiausių valstybės institucijų garbės, bet ir valstybės saugumo reikalas.

Liudija kagėbistinis braižas

Bendruomeniniai rūpesčiai

JAV Lietuvių bendruomenės XVIII-osios tarybos antrajai sesijai pasibaigus

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Po dvidešimties metų pertraukos pernai sugrįžusi į aktyvią JAV Lietuvių bendruomenės tarybos veiklą Los Angeles, CA, gyvenanti šios organizacijos prezidiumo pirmininkė Danguolė Navickienė š.m. rugsėjo 21-23 d.d. Čikagoje pradėjo JAV Lietuvių bendruomenės XVIII-osios tarybos antrąją sesiją. Viena me gausiausių savo nariais JAV LB padalinių, 1962 m. įkurtos Lemont, IL, apylinkės pirmininkė Irena Vilimienė su savo pagalbininkais padarė viską, kad iš įvairių JAV vietovių suvažiavę Amerikos lietuvių “seimūnai” pasijaustų kaip namie.

Pirmąją dieną daugiausia dėmesio skirta televizijai ir LB įstatams

“Esame vieno kamieno, kuris vadinasi Lietuva, šakos”, – savo sveikinimo kalboje penktadienio popietę sakė LR generalinio konsulato Čikagoje vadovas gen. konsulas Arvydas Daunoravičius. JAV LB tarybos sesijos dalyvius sveikino ir Lietuvos ambasados Vašingtone atstovė Nida Dalmantaitė, Lietuvių fondo valdybos pirm. Ramūnas Astrauskas; kalbėjo buvusi JAV LB tarybos prezidiumo pirmininkė, dabartinė Pasaulio lietuvių bendruomenės vadovė Regina Narušienė. Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė Aušrelė Sakalaitė pasidžiaugė, kad JAV LB tarybos sesija sugrįžo į Amerikos lietuvių “sostinę” Čikagą.

Pirmoji JAV LB tarybos sesijos darbo diena buvo skirta įvairiems pranešimams, tarp kurių išsiskyrė Amerikos lietuvių televizijos (ALTV) projekto, žinomo “TV Lituanica” vardu, susijusio su Lietuvos TV programų transliavimu Amerikoje gyvenantiems lietuviams, pristatymas bei JAV LB įstatų ir taisyklių pakeitimo bei patobulinimo diskusijos.

Garbės teismas vėl sulaukė skundų

Antroji sesijos darbo diena pradėta JAV LB Krašto valdybos ataskaita, po kurios vyko 2008 m. finansinės sąmatos bei kontrolės komisijos pranešimai. Tai buvo tarybos patvirtinta be didesnių diskusijų. Po keleto “ramių” metų garbės teismo pirmininkės J. Litvinienės įgaliotasis atstovas R. Bitėnas pranešė, kad yra gauti net du skundai iš to

paties asmens, vienas jų – prašymas išmesti konkretų asmenį iš JAV LB tarybos narių(!). Laukiama garbės teismo sprendimo.

Keletą valandų užėmė simpoziumas JAV lietuvių paveldo klausimais. Apie lietuviškų šventovių uždarinėjimo problemas Jungtinėse Valstijose pasisakė R. Žukaitė, dr. R. Marcinkevičius, T. Gečienė ir R. Girniuvienė, o Amerikos lietuvių tautinio paveldo klausimais plačiąja prasme kalbėjo specialaus komiteto tokiais reikalais prie LB Krašto valdybos pirmininkas A. Lukas.

Po pietų visi suvažiavimo dalyviai – tarybos nariai, pasiskirstę į devynias komisijas, ruošė rezoliucijas, nustatančias JAV LB veiklos kryptį ir veiklos būdus.

JAV LB tarybos suvažiavime Čikagoje Lemont, IL, apylinkės pirm. I. Vilimienė šventinio vakaro šeštadienį PLC metu

PLB pirmininkė Regina Narušienė kalba JAV LB tarybos suvažiavime Čikagoje

Antrosios sesijos darbo dienos pabaigą vainikavo šv. Mišios Pasaulio lietuvių centro (PLC) koplyčioje, kurias aukojo kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Po neilgo PLC apžiūrėjimo sesijos dalyviai ir keletas svečių susirinko didžiojoje salėje iškilmingai vakaronei. Meninę programą čia atliko “Gabijos” kanklininkės ir pramoginės muzikos duetas “Kaukas”, tarp kurių įsiterpė sveikinimai neseniai Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerijos premiją gavusiam šios JAV LB tarybos nariui, Columbia universiteto (Niujorke) profesorius R. Vaičiūčiui bei šios sesijos rengimo komiteto pirmininkei I. Vilimienėi.

Kitų metų sesija – Bostone

Sekmadienio rytmetį buvo pradėtos tvirtinti išvakarėse komisijų pirmininkų pateiktos rezoliucijos. Iškart pasirodė, kad Visuomeninių reikalų komisija nepaisė tarybos rengėjų prašymo apsiriboti daugiausia penkiomis rezoliu-

JAV LB tarybos sesijoje Čikagoje ALTV savininkas Arvydas Reneckis

cijomis – sesijos dalyviams pateikė svarstyti net dešimt, kurių pusė buvo visiškai neparuoštos. Taigi vos šešios jų suformuluotos rezoliucijos buvo patvirtintos ir tai tik po ilgų diskusijų – visas iš esmės perrašius. Tačiau beveik visos organizacinių, finansinių bei kultūros reikalų komisijų rezoliucijos buvo patvirtintos greičiau.

Prieš pat Lemonte surengtos sesijos pabaigą patvirtinta trečiosios JAV LB XVIII tarybos sesijos vieta ir laikas – kitą rudenį Amerikos lietuvių “seimo” nariai rinksis Bostone, MA. 2009 metais tokį suvažiavimą planuojama surengti Houston (Texas). Pagal nusistovėjusią ilgametę tradiciją sesija buvo baigta tarybos delegatų bendrai sugiedota giesmė *Lietuva brangi*. (Ntrs. E. Misevičienės)

KANADOS ĮVYKIAI

Tradicinė kalba

Su konservatorių vyriausybės programa ateinančioms metams parlamentą pagal tradiciją spalio 16 d. supažindino gen. gubernatorė Michaelle Jean. Pranešime buvo išdėstyti svarbiausi konservatorių planai ateičiai. Tai griežtesnės bausmės už padarytus nusikaltimus su šaunamuoju ginklu ir su laikymas pakartotinai nusikaltusiems. Numatyta sumažinti GST 1%, kitus mokesčius, parlamente svarstyti Afganistano misijos ateitį. Ją siūloma pratęsti iki 2011 metų. Numatyta pastatyti mokslo tyrimų stotį Arktikoje. Pranešime taip pat pabrėžta, kad, nors daugiau dėmesio bus skiriama aplinkosaugai, Kioto susitarimų įgyvendinti nepavyks. Programinė kalba jau susilaukė neigiamų NDP ir Kvebeko partijos įvertinimų, liberalai buvo nuolaidesni. Nuo opozicijos pritarimo priklausys, ar konservatorių mažumos vyriausybei bus pratęsti valstybės valdymo įgaliojimai, ar bus skelbiami rinkimai.

Daugelis Ontario provincijos rinkėjų pasisakė už valdančiąją liberalų partiją ir jos vyriausybę, suteikdami jai galimybę dirbti antrąją kadenciją. Tai istorinė pergalė provincijos liberalams, laimėjusiems 71 vietą parlamente. Liberalai prarado tik vieną vyriausybės narį, kiti 22 perrinkti. Jos vadovas D. MacGuinty jau kitą dieną po rinkimų apdovanojo provincijos gyventojus dar viena poilsio diena. Pradedant kitais metais trečiasis vasario pirmadienis skelbiamas Šeimos diena. Rinkimai atnešė daug nusivylimo konservatoriams, o ypač jų vadovui John Tory. Jis patyrė didžiausią akibrokštą savo rinkiminėje apylinkėje, kurioje laimėjo liberalų kandidatas. Kaip ir buvo spėjama, rinkėjų nepalankumą J. Tory sukėlė jo pažadai valstybės lėšomis remti visas religines mokyklas. Vėliau kandidatas atsisakė šio ketinimo, bet tai jam nebepadėjo. Daug mažiau rinkėjų balsų nei tikėjosi gavo NDP (10). Rinkėjai pasipriešino siūlomai rinkimų reformai. Pagal ją buvo siūloma balsuoti už savo apylinkės atstovą ir už labiausiai remtiną partiją. Daugiau kaip 60% balsuotojų pasisakė, kad būtų išsaugota daugiau kaip 200 metų turinti tradicija – sudaryti parlamentą iš tiesiogiai rinktų atstovų.

Ministerio pirmininko S. Harper iniciatyva sudaryta nepriklausoma 5 žmonių komisija, kuri turėtų parengti siūlymus vyriausybei dėl Kanados karių misijos Afganistane. Daugelis kanadiečių pasisako, kad misija nebūtų pratęsta, jai pasibaigus 2009 m. vasario mėn. Tačiau ministras pirmininkas, teisin-

damasis tarptautiniais įsipareigojimais ir pažadais Afganistano vyriausybei, neketina visiškai pasitraukti iš šios vidinio karo draskomos valstybės, tik pakeisti misijos pobūdį ir tikslus. Dabar 2,500 Kanados karių yra pačiame pavojingiausiame Kandaharo rajone, daugiau kaip 70 yra žuvusių. Komisijos vadovu yra pakviestas liberalų partijos narys John Manley, jos nariais – žymūs politiniai ir visuomenės veikėjai.

Saskatchewan provincijos rinkimai numatyti lapkričio 7 dieną, paskelbė valdančiosios NDP vadovas Lorne Calvert. Jau 16 metų išbuvusi valdžioje ši partija tikisi ir toliau laimėti rinkėjų palankumą. Tačiau Saskatchewan partija, kuri parlamente turi tik 2 vietomis mažiau, šįkart pasiruošusi nenusileisti. Jos rinkiminė programa žada daug permąstų skurdžiai gyvenančioms provincijos šeimoms, jaunimui, lengvatų studentams. Geresnių rezultatų tikisi ir provincijos liberalai, kurie per pastutiniuosius rinkimus 2003 metais visiškai pralaimėjo ir neturėjo nė vieno savo kandidato parlamente.

Konservatorių vyriausybė susitarė su rytinių pakrančių provincijomis dėl abiem pusėms svarbaus punkto – pelno, gauto iš provincijų išteklių panaudojimo ir lygiavos lėšų paskirstyme. Po ilgų derybų ir skaičiavimų joms pasiūlytos dvi galimybės: pasilikti visą pelną ir gauti paramą pagal senąją tvarką, ar gauti lygiavos paramą pagal naujas taisykles ir ribotą pelno dalį. Bus sudaroma nepriklausomų specialistų grupė, kuri ir skaičiuos, kokia pelno dalis turėtų likti provincijoms, kiek atiduota į bendrą valstybės iždą.

Dar viena knyga apie politiką ant knygynų prekystalių. Šios knygos autorius – buvęs Kanados ministras pirmininkas, liberalų partijos vadovas Jean Chretien. Jis užbaigė savo valdymo metus dideliais ginčiais ir nepasitenkinimu partijos viduje. J. Chretien paliko liberalų partijoje dvi stovyklas ir tapo nesutaikomu priešininku su buvusiu savo bendražygiu Paul Martin. Naujoji knyga labai atvirai aprašo tuos paskutinius darbo metus ir nesutarimus. Autorius negaili karčių žodžių ir priekaištų Paul Martin politikams sprendimams, nutylėdamas jo paties valdymo metais kilusį Kvebeko rėmimo lėšų švaistymo skandalą. J. Chretien šalininkai jo atsiminimų knygą *My Years as Prime Minister* vertina kaip svarbų to laikotarpio dokumentą, o liberalų partijos rėmėjai mano, kad knyga tik kenkia partijos vienybei ir įvaizdžiui. **SK**

Bloor West Village
DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas

Dr. S. Dubickas

Dr. N. Mikelėnaitė-Archer

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

MŪSŲ TĖVYNĖJE

MAŽINS VAISTŲ KAINAS

Sveikatos apsaugos ministerija derėjosi su 31 Lietuvai kompensuojamus vaistus tiekiančia užsienio įmone, iš jų 15 sumažino kainas, praneša BNS. Daugiausia krito virškinimo ir metabolizmo, antiinfekcinių, nervų sistemos, kardiologinių ligų vaistų kainos. Tarp lanksčiausių minimos įmonės "Amgen Switzerland", "Activis Nordic", "Roche", "Ferring", "Santen". Iš viso derėtasi dėl 177 prekių pavadinimų vaistų kainų. Trečdalis preparatų (50 pavadinimų vaistų) kainos sumažintos. Dar dalies vaistų kainas gamintojai įsipareigojo sumažinti jau kitų metų pradžioje. Kainos labiausiai mažėjo antiinfekcinių vaistų – 12%, nervų sistemą veikiančių vaistų – 10.3%, virškinimo trakto bei metabolizmo – 9.8%, kardiologinių vaistų – beveik 10%.

MAŽIAU PRITARIA EURUI

Lietuvoje per pastarąjį pusmetį gerokai sumažėjo pritariančių ketinimams litą artimiausiu metu pakeisti bendrąja Europos sąjungos valiuta euru, o euro priešininkų skaičius artėja prie 50%, rodo visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovės (RAIT) apklausa. Lietuvoje euro įvedimui kuo greičiau pritaria 23% apklaustųjų – 9% mažiau negu šių metų kovo mėnesį. Iš viso nepritariančių euro įvedimui skaičius per tą patį laikotarpį išaugo nuo 36 iki 44%. Neturinčių nuomonės apklaustųjų dalis per pusmetį išaugo nuo 5% iki 9%. 2006 m. rugsėjį euro įvedimui kuo greičiau pritarrė 31%, o nepritariančių euro įvedimui buvo 42%. Apklausa parodė, kad vyrai labiau linkę pritarti kuo greitesniam euro įvedimui negu moterys – atitinkamai 31.5 ir 15.9%. Labiausiai euro įvedimui nepritaria 65-74 metų gyventojai, šioje amžiaus grupėje tokių yra 59.1%. Euro įvedimą kuo greičiau labiausiai remia didžiausiuose miestuose gyvenantys ir aukštąjį išsilavinimą turintys atsakiusieji, tuo tarpu daugiausia euro priešininkų yra tarp pradinį išsilavinimą turinčių mažų miestelių gyventojų. Lietuva planavo įsivesti eurą nuo šių metų pradžios, tačiau šiems planams sutrukdė per didelė infliacija. Dabar numatoma, kad euras Lietuvoje gali būti įvestas 2010-2011 metais.

PRATURTĖS BIBLIOTEKOS

Lietuvos aklųjų bei viešosioms bibliotekoms paskirstyta nauja įranga – daugiau kaip 800 stacionarių ir nešiojamų kompiuterių, beveik 200 spausdintuvų ir 66 projektoriai. Daugiausia kompiuterių skirta Kauno, Panevėžio, Šiaulių, Utenos,

Tauragės, Lazdijų ir Plungės miesto viešosioms bibliotekoms. Kaip pranešė Kultūros ministerija, kompiuterinė įranga nupirktą vykdančią testinę investicijų projektą "Bibliotekų kompiuterizavimas" ir bus naudojama darbuotojų ir vartotojų darbo vietoms atnaujinti. Investicijų projektas vykdomas įgyvendinant Bibliotekų atnaujinimo ir modernizavimo 2003-2013 m. programą, kuri numato 2007 m. iš valstybės biudžeto bibliotekų kompiuterizavimui skirti 3 mln. litų, knygoms ir duomenų bazėms – 6.3 mln. litų, viešųjų bibliotekų pastatams – apie 28 mln. litų. Ministerijos duomenimis, 2006 m. kompiuterius turėjo 61% visų Lietuvos bibliotekų. 2006 m. iš viso veikė 2975 bibliotekos.

UNESCO KOMITETO VADOVĖ

Lietuvos atstovė prie UNESCO ambasadorė Ina Marčiulionytė išrinkta Įgaliojamųjų raštų komiteto pirmininke. Šis komitetas tikrina UNESCO valstybių ir jos narių, Jungtinių Tautų ir specializuotų institucijų atstovų, stebėtojų ir nevyriausybinę organizacijų delegacijų įgaliojimus raštus ir teikia ataskaitą Generalinei konferencijai. Įgaliojamųjų raštų komiteto pirmininkei su Generalinės konferencijos vicepirmininkais sudaro komitetą, planuojantį ir koordinuojantį Generalinės konferencijos darbotvarkę. Paryžiuje, Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) būstinėje, spalio 16 d. prasidėjo UNESCO generalinės konferencijos 34-oji sesija. Ambasadorė I. Marčiulionytė, Lietuvos atstovė prie UNESCO, dirba nuo 2003 m. Į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizaciją (UNESCO) Lietuva buvo priimta 1991 m. Po metų buvo įsteigta Lietuvos UNESCO komisija bei Lietuvos nuolatinė atstovybė prie UNESCO.

ŠVARUS DIRVOŽEMIS

Lietuvos dirvožemis pagal visų jame esančių sunkiųjų metalų ir kitų cheminių elementų kiekį yra vienas švariausių Europoje, rodo Europos geocheminis atlasas. Atlaso duomenimis, švino kiekis Lietuvos dirvožemio sluoksnyje siekia nuo 13 iki 18 mg viename kilograme, o podirvyje nuo 10 iki 14.6 mg kilograme. Latvijos ir Estijos duomenys panašūs, tačiau jose yra regionų, kurių dirvožemio sluoksnyje švino kiekis siekia 23-29 mg viename kilograme, o podirvyje 17.2-20.8. Švino tiek viršutiniame dirvožemio sluoksnyje, tiek podirvyje yra nuo trijų iki šešių kartų mažiau nei Vakarų Europos šalyse, rašo BNS.

RSJ

LIETUVIŲ TELKINIuose

Apgailestautina netektis

EDVARDAS ŠULAITIS

Gausi Čikagos lietuvių spaudos darbuotojų šeima per trumpą laiką gerokai sumažėjo. Neseniai mus paliko Zuzana Juškevičienė, o rugsėjo 15 d. amžiną bėgą iškelia ir sena čikagietė, čia gyvenusi 55 metus – Irena Regienė (Truškauskaitė). A.a. Irena daugiau kaip dvi dešimtis metų (1980-2002) darbavosi dienraščio *Draugas* redakcijoje, redagavo šio laikraščio skautų ir sporto skyrius. Ji priklausė Lietuvių žurnalistų sąjungai, bet daugiausia nusipelnė visa savo širdimi įsitraukusi į lietuvių skautiškojo judėjimo eiles.

A.a. Irena Regienė

Irena Regienė gimė 1925 m. vasario 7 d. Sasnavos valsčiuje, Marijampolės apskrityje. Jaunystę praleido Šventojoje ir Klaipėdoje. 1944 m. baigė Kretingos gimnaziją ir tais pačiais metais, bėgdama nuo artėjančio fronto bei sovietinės kariuomenės pasitraukė į Vokietiją. 1945-1948 m. studijavo universitete, mokytojavo Schweinfurto pabėgėlių stovyklos lietuvių gimnazijoje.

1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Los Angeles mieste, Kalifornijoje. 1952 m. sukūrė šeimą su gerokai anksčiau į JAV atvykusiu Amerikos karo veteranu, visuomenininku Algiiu Regiu ir užaugino tris sūnus – Algį, Liną ir Audrių. Buvo pavyzdinga žmona ir gera motina. Būdama skautė nuo 1934 m., ji jau 1951 m. Los Angeles mieste suorganizavo lietuvių skautų vienetą. Persikėlusi į Čikagą, nuo 1952 m. veikė Čikagos skautų tuntuose, buvo "Nerijos" jūrų skautų tuntininkė. Taip pat Lietuvių

skautų sąjungos (LSS) vadijos narė. Už savo veiklą buvo apdovanota LSS įvairiais garbės žymenimis. I. Regienė priklausė ir Mažosios Lietuvos rezistenciniam sąjūdžiui, JAV Lietuvių bendruomenei ir Lietuvių respublikonų lygai. Kurį laiką ji dėstė žurnalistiką Lietuvių pedagoginiame universitete.

A.a. Irena buvo pašarvota rugsėjo 19 d. Brady-Gill/Evergreen laidojimo namuose. Ten vyko atsisveikinimo apeigos, kurias organizavo skautai. Kalbas pasakė apie tuziną kalbėtojų, kurie iškėlė velionės nuopelnus ir atliktus darbus. Kitos dienos rytą jėzuitų koplyčioje prie Jaunimo centro Čikagoje kun. Antanas Gražulis, asistuojamas keturių kitų kunigų iš Lietuvos, atnašavo šv. Mišias bei pasakė pamokslą. Pamaldų metu prie karsto garbės sargybą atliko LSS nariai. Po pamaldų laidotuvių procesija pajudėjo Šv. Kazimiero lietuviškų kapinių link. Čia paskutines apeigas atliko ilgametis LSS narys ir šios sąjungos veikėjas kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Nemažai laidotuvių dalyvių vėliau susirinko į "Seklyčią" pietums, kurių metu pasidalinta prisiminimais apie šią veiklią mūsų tautietę, savo darbais, kartu su savo ilgamečiu gyvenimo draugu Algiu Regiu, pasistačiusią sau amžiną paminklą. O ant jos žemiško paminklo, kuris kapinėse buvo pastatytas anksčiau, yra šie prasmingi žodžiai: "Palikom tėvynę laikinai, kelionė prailgo amžinai". Kadangi velionė ilgą laiką dirbo su jaunimu, jos karstą nešė jaunosios kartos žmonės: Algis, Linas, Audrius Regiai, Arvydas Reneckis, Vitas Bandžiulis, Jonas Miglinas.

Dėl šios netekties nuoširdžiai užjaučiame a.a. Irenos vyrą, didelį kovotoją dėl lietuviškų reikalų – Algį Regį, sūnus Algį, Liną ir Audrių bei kitus gimines. Velionės Čikagos lietuviai ilgai nepamirš, ypatingai skautų darbuotojai, spaudos žmonės.

London, ON

MŪSŲ PARAPIJIETĖ

MORTA JOKŠIENĖ atšventė garbingą 100 metų amžiaus sukaktį. KLB Londono apylinkės valdyba spalio 7 d. surengė suaktyvininkės garbei iškilmingą paminėjimą. Šv. Mišios buvo aukojamos dėkojant Dievui už jos ilgą amžių. Po Mišių visi buvo pakviesti vaišėms į Šiluvos Marijos parapijos salę. Susirinko nemažai parapijiečių. Juos pasveikino KLB Londono apylinkės pirm. S. Keras, invokacijai pakvietė kleboną prel. Joną Staškevičių. M. Jokšienei buvo įteiktas Šv. Tėvo palaiminimas. Pensininkų klubo vardu suaktyvininkę pasveikino ir dovanėlę įteikė D. Chainauskienė ir B. Meilutienė. Pobūvyje dalyvavo p. Mortos dukra ir sūnus su šeima. M. Jokšienė, sulaukusi tokio garbaus gimtadienio, atrodė žvali ir linksma. Nors nelengvas imigranto kelias iš Že-

Morta Jokšienė džiaugiasi gavusi Šv. Tėvo palaiminimą jos 100-jo gimtadienio proga

maitijos iki Kanados Londono, ir čia pragyventi metai įrėžė veide ne vieną raukšlę, tačiau neužgeso jos širdies šiluma. Daug šios šilumos per gyvenimo metus ji išdalijo šeimai, artimiesiems draugams. Gyvenimo kelyje buvo visko: ir džiaugsmo, ir nesėkmių, ir liūdesio valan-

dėlių, tačiau p. Morta išliko rami ir kukli. M. Jokšienė gyvena kartu su sūnaus šeima, apsupta artimųjų meile ir globa. Prieš 17 metų palaidojusi vyrą Petrą ji nepalūžo, toliau buvo uoli parapijietė, noriai talkino šventovės priežiūroje ir iki šiol yra visų mylima ir gerbiama.

Sukaktyvininkė pasveikinta baltų gėlių puokšte ir linkėjimu, kad šis 100-čio gimtadienis būtų kaip nepakartojama sėkmė, gera sveikata, gera nuotaka, artimųjų meilė ir draugų šypsenos. Sugiedojus *Ilgiausių metų* suaktyvininkė iš karto užpūtė jai skirtą torto žvakutes.

Vaišės buvo suneštinės – sumuštiniai ir pyragai su kava. M. Jokšienės dukra Teodora vaišėms padovanojo lietuvišką raguolį ir šiltai padėkojo už motinai suruoštą 100-mečio pagerbimą. Šventės dalyviai suaktyvininkei nuoširdžiai linkėjo sveikiausių gyvenimo metų.

Aldona V.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

 Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelė Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPDIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

Edmontoniečio Tado Korris (viduryje) styginių kvintetas, grojęs priėmimo Montrealyje prieš Šv. Kazimiero parapijos 100-mečio pokylį Centre Mont-Royal spalio 6 d. Ntr. R. Jonaitienės

Hamilton, ON

A.a. ANELĖS URBONAVIČIENĖS atminimui, reikšdami užuojautą jos vyrui Stasiui, dukroms Vidai, Ritai, sūnums Kęstui, Algiiui ir jų šeimoms, *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukojo: \$100 – O.D. Barzdžius; \$50 – B. Banevičienė; \$40 – I. Fein ir P. Luke, P. Jankus; \$30 – E. Beržaičių šeima, E. Grajauskienė, E.M. Klevas; \$25 – M. Leparskienė, Ž.V. Vaičiūnai; \$20 – J. Astas, A. Bungardienė, D.A. Enskaičiai, E.K. Gudinskai, D. Gutauskienė, D. M. Jonikai, H. Liaukienė, S. Panavienė, J. Karaliūnas, T. Kareckienė, S. Kareckas, J. Trumpickų šeima, A. Volungienė, G. K. Žukauskai; \$10 – I. Vaičionienė, V.A. Triponis; \$5 – F.M. Gudinskai. Dėkojame aukojusiems – **PLV komitetas**

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Lougheed Funeral
Home**

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

Sault Ste. Marie, ON

RUDENINIS SUSIKAUPIMAS Sault Ste. Marie apylinkės lietuviams bus Šv. Jeronimo šventovėje lapkričio 4, sekmadienį. Išpažinčių bus klausoma 2.30 v.p.p., o Mišios bus 3 v.p.p. Susikaupimą ves prel. Jonas Staškevičius.

Sudbury, ON

RUDENINIS SUSIKAUPIMAS Sudburio apylinkės lietuviams bus Kristaus Karaliaus šventovėje lapkričio 3, šeštadienį. Išpažinčių bus klausoma 2.30 v.p.p., o Mišios bus 3 v.p.p. Susikaupimą ves prel. Jonas Staškevičius.

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų - apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę, Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės - Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2

ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atskviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 55 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd.pal.čekių sąsk. iki .0.75%

santaupas1.00%

kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius2.50%

180 dienų indėlius2.50%

1 m. term. indėlius4.00%

2 m. term. indėlius4.00%

3 m. term. indėlius4.10%

4 m. term. indėlius4.20%

5 m. term. indėlius4.35%

RRSP ir RRIF

(Variable)1.00%

1 m. ind.4.00%

2 m. ind.4.00%

3 m. ind.4.10%

4 m. ind.4.20%

5 m. ind.4.35%

PASKOLAS

Asmenines nuo8.50%

nekiln. turto 1 m.6.80%

• *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*

• *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu*

Seekite kasdienę informaciją apie nuošimčius TALKOJE MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE TINKLAPIS: www.talka.ca

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Peterburgo, FL, lietuviai rugsėjo 16, sekmadienį, gausiai susirinko į popietę Lietuvos klubo salėje. Mat tą dieną iš Fort Myers, FL, buvo atvykusi lietuvių vaidintojų grupė, kuri po pietų suvaidino Milčiaus-Jono Katkevičiaus dviejų veiksmų komediją *Provincijos aistros*. Vaidmenis atliko: Tomas Izdonavičius, Giedrė Avellino, Irena Januškevičienė, Danutė Balčiūnienė, Inga Balčiūnienė, Zita Siderienė, Irma Gulbinaitė, Zita Bartkevičienė; spektaklio režisierė – Danutė Balčiūnienė, padėjėjas – Tomas Izdonavičius. Veiksmas vyko nedideliame Lietuvos miestelyje. Vaidinimas visiems patiko, sukeldamas žiūrovams daug juoko. Klubo pirm. Loreta Kynienė padėjo vaidintojams, kuriems buvo įteiktos gėlės. O žiūrovai savo padėką išreiškė gausiais plojimais. Vaidinimo režisierė savo ruožtu padėjo popietės dalyviams už malonų priėmimą, klubo nariams Gediminams už padovanotas knygas Fort Myers lietuvių bendruomenei, Lietuvių klubo valdybai ir jo bibliotekos vedėjai Monikai Andriejauskienei už paskolinimą knygų. Taipgi klubo pirm. L. Kynienė ir klubo kultūros būrelio pirm. A. Karnienė įteikė pinigines dovanas vaidintojų grupei.

Vokietija

Mülheimo-Esseno LB apylinkės susirinkimas įvyko rugsėjo 3, sekmadienį. Jame dalyvavo ir Vokietijos LB krašto valdybos pirm. Antanas Šiugždinis. Po Mišių visi susirinko lietuviams skirtose vietinės parapijos patalpose pabendrauti prie vaišių stalo. Buvo prisimintas kun. dr. Konstantinas Gulbinas, OFM Cap., miręs prieš dešimt metų Oberhausen mieste. Apie pasiaukojančio šio kunigo veiklą kalbėjo Lina Parsch. Šis kapucinų vienuolis gyveno vokiečių kapucinų vienuolyne Oberhausen mieste Vesfaliijoje, bet visą gyvenimą skyrė savo tautiečiams Vokietijoje. Jis negailėjo laiko, jėgų ir kantrybės. Laikydavo lietuviams pamaldas, neigalinčius atvykti į pamaldas aprūpindavo sakramentais jų namuose. Organizavo tautines ir religines šventes, platino lietuvišką spaudą. Nuo 1979 m. iki 1985 m. jis buvo Vokietijos katalikų vyskupų konferencijos delegatas lietuvių katalikų sielovadai. Šalia savo veiklos domėjosi ir studijomis. Įsigijo daktaro laipsnį, parašydamas filosofinę-pedagoginę disertaciją apie rašytoją Mariją Pečkauskaitę. Daug darbo įdėjo versdamas *Kroniką* į vokiečių kalbą. Jis taipgi išvertė į vokiečių kalbą monografiją apie arkiv. Teofilijū Matulionį. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, padėjo vokiečių organizaci-

joms užmegzti ryšius su katalikų parapijomis Telšių vyskupijoje. Kun. dr. K. Gulbinas, OFM Cap., gimė 1919 m. birželio 3 d. Juodėnuose, Lietuvoje, mirė 1997 m. spalio 15 d. Palaidotas Oberhausen-Sterkrade vienuolių kapucinų kapinėse. A. Šiugždinis kalbėjo apie Lietuvių bendruomenės tikslus, kviedamas visus įsijungti į lietuvių bendruomeninę veiklą. Susirinkime dalyvavo šioje apylinkėje besilankantis solistas Alma Švilpa ir padainavo visiems patikusią dainą apie Lietuvą. Taipgi keletą dainų padainavo Danos Tierbach vadovaujamas merginų etnografinis ansamblis, įsteigtas prieš keletą mėnesių.

Australija

A.a. Audronė Lazutkaitė-Kovalskienė, 68 m. amžiaus, veikli savo lietuvių bendruomenėje, staigiai mirė rugpjūčio 28 d. Kanberoje. Velionė gimė 1939 m. gegužės 26 d. Genutės ir Prano Lazutkų šeimoje Lietuvoje. Okupuojant sovietams Lietuvą, Lazutkų šeima pasitraukė į Vokietiją. Audronė mokėsi Gotingeno lietuvių pabėgėlių stovyklos mokykloje. 1950 m. Lazutkai išvyko į Australiją. Pradžioje apsigyveno Bathurst vietovėje, vėliau persikėlė į Melburną. Čia Audronė mokėsi St. Columbus gimnazijoje. Sportavo, šoko tautinius šokius, skautavo. Per vieną studentų suvažiavimą Audronė susipažino su Juru Kovalskiu ir vėliau už jo išteikėjo. Jaunoji šeima apsigyveno Kanberoje, nes čia J. Kovalskis turėjo pastovų darbą. Audronė ilgus metus buvo Lietuvių klubo valdybos narė ir vedėja. Ji padėjo atgaivinti tautinius šokius ir skautų veiklą. Dainavo Kanberos lietuvių chore "Aušra", buvo veikli skautų "Židinio" narė. Vėliau gimė sūnus Arūnas. Kol buvo gyvi tėvai dažnai lankydavosi Melburne. Išėjus į pensiją, mėgo auginti gėles, žuvauti, siuvinėti. Jos išsiuvinėtas Vytis kabo Lietuvių bendruomenės sąjungos būstinėje. Labai mylėjo savo du vaikaičius. Staigiai Audronės mirtis sukrėtė visą lietuvių bendruomenę Kanberoje. Laidotuvėse dalyvavo plati Kovalskių giminė iš Tasmanijos ir Sidnio miesto, Audronės giminės iš Melburno ir daug Kanberos tautiečių. Kopyčioje atsisveikinimo žodžius tarė Kanberos lietuvių bendruomenės sąjungos valdybos pirm. V. Martišius, skautų "Židinio" vardu – M. Maura-gis, šeimos vardu – Loreta Čižauskaitė-Tigani, velionies krikšto duktė. Ji perskaitė ir dviejų vaikaičių atsisveikinimo laiškus močiutei. Šermenų pietūs vyko salėje prie kopyčios. Pabaigoje visi kartu sugiedojo skautų giesmę *Ateina naktis. JA*

O, kad akmenys ir plytos prakalbėtų

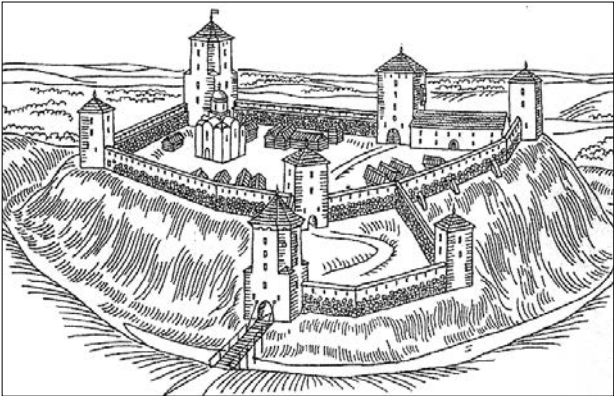
Keturių dienų kelionė po Lietuvos kunigaikščių valdas Gudijoje

GEDIMINAS KURPIS

Tęsinys iš 42 nr.

Naugardukas (*Navagrudak*)

Paskutinė lankoma vietovė prieš sustojant nakčiai “Horizonto” viešbutyje Baranovičiuose. Privažiavus arčiau Naugarduko, pasikeitė šiek tiek gamtovaizdis – vietoj lygumų atsirado kalvos ir kalneliai, miškeliai sumažėjo, matėsi daugiau laukuose nokstančių javų, pievų, ganyklų. Kadangi Gudijoje dar yra kolūkių, tai raguočių bandos – kur pasimato – gana didelės, apie 500 gyvulių vienam būry. Per

Naugarduko pilies rekonstrukcija (XIV š. pab. – XVII š. pr.)

Naugarduko pilies griuvėsiai

vieną kaimelį važiuojant, per mūsų kelią pradėjo ginti didžiulį žasų būrį, turbūt iš žasų ūkio. Turėjo pristabdyti autobusą, kol visas žasis nuvarė nuo kelio. Naugarduko pilies griuvėsius pamatėme jau iš tolo, nes jie yra ant vienos aukščiausių Gudijos

kalvų, 323 m virš jūros lygio. Deja, nedaug kas iš pilies likę: dviejų bokštų išorinės sienos dalys (o būta septynių bokštų) ir vietomis gynimo sienų akmenų eilės. Bet nuo kalno galima matyti visą miestelį ir jo apylinkes.

Naugardukas yra vienas iš seniausių istorinės Lietuvos miestų, kurio pradžia apsupta padavimų. Vienas jų sako, kad miestą ikūręs Kijevo kunigaikštis Vladimiras Šventasis 1015 m., kitas teigia, kad tai buvo Kijevo kunigaikštis Jaroslavas Išmintingasis 1044 m., o dar vienas tą garbę suteikia vėlesniam Kijevo kunigaikščiui Jaropolkui 1116 m. Kaip ten pradžioje bebuvo, miestas XIII š. tapo viena svarbiausių Juodosios Rusijos vietovių, kurią DLK Mindaugas įjungė į LDK. Manoma, kad Naugarduke Mindaugas buvo 1253 m. karūnuotas. Toliau nuo pilies yra vadinamas Mindaugo pilkapis (dar vienas padavimas?) – pasakojama, kad ten Mindaugas 1263 m., prieš mirtį atsisakęs krikščionybės, buvo palaidotas pagoniškais apeigomis. Dabar ten yra stačiatikių ir katalikų bendros kapinės.

Pilies kalno papėdėje yra DLK Vytauto 1395 m. statydinta Viešpaties atsimainymo šventovė, kurioje 1422 m. Lenkijos karalius ir DLK Jogaila vedė ketvirtąją žmoną, Alšėnų kunigaikštę Sofiją, su kuria jis ir pradėjo Jogailaičių dinastiją. Kitoje pusėje pilies kalno yra “Nemirtingumo pilkapis”, supiltas poeto Adomo Mickevičiaus garbei. Dar toliau į pakalnę yra poeto muziejus name, kur kadaise gyveno Mickevičių šeima. Naugarduke 1415 m. įvyko LDK stačiatikių vyskupų sinodas, kuriame buvo įsteigta savarankiška LDK stačiatikių provincija, nepriklausoma nuo Maskvos. Čia buvo ir unitų religinis centras.

Pirmos dienos pabaiga – viešbutis Baranovičiuose (*Baranoviči*)

Pagaliau atvykom į vieną iš didesnių Gudijos miestų, kur lengviau galima rasti viešbutį bei valgyklą. Buvome iš anksto išpėti, kad labai mažai laisvo laiko bus kelionėje, ypač per pirmas dvi dienas, todėl buvo liepta pasiimti lietuviškos duonos, lašinių ir vadinamų “pusfabrikačių” užkandžiams. Autobuse buvo galima gauti karšto vandens kavai, arbatai ar tiems “pusfabrikačiams” (sriuboms, košėms, makaronams ir t.t.) tirpinti. Bet turėjom tą patį ruošti ir šios dienos vakarienei, nes atkeliavus į

viešbutį, valgykla jau buvo uždaryta.

Viešbutyje užsiregistravom, gavom lapuką su kambario numeriu, kurį išsiregistruojant reikėjo pristatyti gavus to viešbučio aukšto budinčios “komisarkos” parašą, kad kambarys patikrintas, niekas nedingę. Pasus turėjome palikti ant registracijos pulto iki kito ryto. Keltuvas senoviškas, mažiukas. Įspaudus aukšto numerį dar reikėjo paspaust kitą knopkę su “xog” (*chod*) – tik tada keltuvas pajudėdavo. Kai atkeliuodavo į “užsakytą” aukštą, knopkę su numeriu iššokdama taip garsiai šaudavo, kad išgąsdindavo ne juokais.

Sekantį rytą susirinkom paskirtą valandą pusryčių. Susėdom kur kas sau, po du, po tris prie staliuko. Patarnautojai atnešė maistą ir dėjo po keturias porcijas ant kiekvieno staliuko, kol išdėliojo visas 38. Turėjom persėst po keturis, ką darysi, tokia čia tvarka. Iš kitos pusės, mane nustebino, kai sustojus benzino kolonėlė pasipildyt kuro, vairuotojas turėjo pats pasitarnauti, bet galėjo tam pasiskolinti pirštinaites, kad paskui rankos nedvoktų benzinu.

Kelionės pirmą dieną, po pirmo sustojimo Krėvoje važiamome maždaug tiesiai į pietų pusę Ašmenos-Baranovičių plentui, retsykiais išsukdami į lankytas vietas. Antrąją dieną keliausime rytiniu pusmėnuliu aplink Baranovičius, kur vėl sugrįšime nakvynei. Trečia diena kelionės prasidės į pietvakarius, paskui suksime į šiaurę ir į šiaurryčius iki Gardino. Visos lankytos vietos – vakarų Gudijoje, į vakarus nuo Molodečno-Minsko-Slucko ruožo.

Kunigaikščiai Radvilos – turtingi, galingi ir įtakingi

Kadangi važinėjome po buvusias Radvilų valdas, verta šį tą pasakyti ir apie jų giminę. Tai lietuvių kilmės kunigaikščiai, kilę iš Astikų, įsistiprinę LDK XVI š. pradžioje ir išsilaikę iki XVIII š. pabaigos. Politiniame, ekonominiame ir kultūriniame Lietuvos-Lenkijos gyvenime Radvilos turėjo didelę reikšmę. Bostoniškė *Lietuvių enciklopedija* (kur 46-iems Radviloms skirti 25 psl.) iš Radvilų priskaičiuoja 37 vaivadas, 22 ministerius (kanclerius, maršalkas, etmonus, išdininkus), 3 vyskopus, vieną kardinolą (Jurgis), vieną karalienę (Barbora) ir visą eilę mažesnių pareigūnų – pilininkų, seniūnų. Horodlės sutarties 1413 m. proga buvo suteikti lenkiški herbai 47 lietuvių didikų šeimoms, jų tarpe ir Radviloms.

Apie jų turtus A. Bumblauskas savo istorijoje rašo, kad 1528 m. tik Kėsgailių giminė buvo turtingesni už Radvilas, bet 1567 m., pagal LDK kariuomenės surašymus, Radvilos jau buvo turtingiausi visoje LDK, po jų sekė Chodkevičiai, Kiškos, Ostrogiškiai, Sanguškos, Sapiegos, Tiškevičiai ir kiti. Radvilos valdė 23 piliis, 426 miestus ir miestelius, per 2,000 dvarų, apie 10,000 kaimų. Pasakojama, kad Radvilos keliaudavo iš Biržų net į Kijevą neišsukdami iš savo valdų.

Neseniai internete radau žinutę (Irytas.lt, 2007.VIII. 29), kad šiemet sueina 460 metų, kai Šventosios Romos imperatorius Karolis V už nuopelnus kovose su stačiatikiais ir totoriais suteikė kunigaikščių titulą ir erelio herbą Mikalojui Radvilai Rudajam (1547.XII.10), o jo brolis Austrijos karalius Ferdinandas – Mikalojui Radvilai Juodajam (1547.XII.14). Pirmasis tapo Biržų-Dubingių, pastarasis – Olykos-Nesvyžiaus kunigaikščiu. Lietuvos-Lenkijos karalius Žygimantas Augustas šiuos titulus patvirtino 1549.I.25.

Daug Radvilų buvo, pagal to meto papročius, krikštyti tais pačiais (Mikalojaus ar Kristupo) vardais, todėl gaudavo įvairias pravardes – pagal savo barzdos spalvą (Juodasis, Rudasis arba tik Barzdy-la); vienas pramintas Našlaitėliu, kai karalius Žygimantas Augustas jį taip pavadino aptikęs žaidžiantį vieną karališkuose rūmuose, dar kitas – Žuvele, nes jis į visas ponias ir paneles kreipdavosi “mano miela žuvele”. Karolis Stanislovas Radvila buvo pramintas “Panie kochanku” (Mieluoju ponu) – jis visus taip vadindavo, nes neatsimindavo vardų. Radvila Perkūnas taip pavadintas, turbūt, nes buvo narsus ir sėkmingas karo vadas.

Keliaujame toliau – Miras, Myrius (*Mir*), Novy Sveržen

Kai autobusas sustojo aikštelėje netoli Miro pilies, ji jau iš tolo atrodė lyg pilaitė iš Dysney pasaulio – saulės apšviesti penki bokštai, aplinkui

graži pieva, daug medžių, dešinėje dirbtinis ežerėlis. Lyg pasakoj. Įėjom į kiemą, Jaunesnieji lipo į bokštą. Sunku buvo lipti, nes kiekvienas laiptas buvo nelygus ir dvigubai aukštesnis nei normalus laiptas. Vidus dar buvo remontuojamas, moderninamas, todėl neįleido, tačiau visi galėjom pavaikščioti po gražų parką. Tai buvo pirmas mūsų lankytas istorinis pastatas, kuris nebuvo likęs tik griuvėsiais.

Miro pilis jau buvo minima 1395 m., kai užpuolę kryžiuočiai ją sudegino. Vėliau DLK Vytautas atstatytą pilį atidavė savo broliui Žygimantui Kęstutaičiui, kuris ją perleido vienam iš savo didikų, kol 1579 m. ji atsidūrė Mykolo Kristupo Radvilos Našlaitėlio rankose. Jis iš gotiško stiliaus gynybos pilies padarė gražų renesanso perlą, kurį neseniai restauravus, UNESCO 2000 metais įtraukė į pasaulio paveldo sąrašą.

Radvilai Našlaitėliui suteikus Miro miesteliui savivaldos teises, šis labai atgijo: totoriai augino daržoves turgui, piniginius reikalus tvarkė žydai, čigonai prekiaavo arkliais, gudai buvo amatininkai. 1778 m. “Panie kochanku” Radvila Marcinkevičių šeimai suteikė privilegiją būti čigonų karaliais, o Mirą paskelbė čigonų sostine. Netoli Miro gimė ir augo Ignotas Domeika, kuris po 1831 m. sukilimo turėjo pabėgti į Čilę, kur pagarsėjo kaip mokslininkas,

Restauruota Miro pilis

ir 2002 m. UNESCO pažymėjo jo 200 metų gimimo jubilietų. Miro pilyje buvo apsistojęs Napoleonas 1812 m. žygyje į Rusiją.

Novy Sveržen, kuris buvo privatus Radvilų ūkinis ir pramoninis centras su upiniu uostu, sustojome neilgam. Žvilgtterėjom į Radvilų įsteigtas stačiatikių cerkvę ir katalikų šventovę, paėjėjom smėlėtu taku iki buvusios laivų statybos vietos, kurios tik mažas prūdelis šalia upės išliko, ir taupėme jėgas Nesvyžiaus apžiūrėjimui.

Nesvyžius (*Niasvyž*) – kunigaikščių Radvilų tėvonija

Nesvyžius pirmą kartą istoriniuose dokumentuose (rusų metraščiuose) paminėtas 1224 m., kai Nesvyžiaus kunigaikštis Jurgis žuvo kovose su totoriais. Nuo XIII š. pradžios Nesvyžius priklausė LDK, o nuo 1533 m. tapo Radvilų nuosavybe. Buvo žinomas kaip kalvinizmo centras iki 1584 m., kada čia įsikūrė atsivertęs į katalikybę kalvinas Radvila

Remontuojama Nesvyžiaus pilis

Našlaitėlis. Jau sekančiais metais jis pradėjo piliesrūmų ansamblio statybą. Ansamblis, pradėtas jėzuito architekto Giovanni Maria Bernardoni (kuris statė ir Dievo Kūno šventovę), ir vėliau, XVII-XVIII š. daug kartų atstatytas, praplėstas, turi įvairių architektūrinių stilių žymes: renesanso, ankstyvojo ir vėlyvojo baroko, rokoko, klasikinio, neo-gotiško ir modernaus. Ansamblis turi 170 kambarių, keturis bokštus, apjuostas dirbtiniais ežerais, po kuriais pagrindiniais tuneliais pilis buvo sujungta su įvairiais miesto vienuolynais. Pilį-rūmus supa didžiulis 100 hektarų parkas. 2005 m. visas Nesvyžiaus Radvilų architektūrinis, rezidencinis ir kultūrinis ansamblis buvo įtrauktas į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą. (Bus daugiau)

Ntrs. G. Kurpio

KNYGOS

Knyga apie kalbos ir tautos likimą

SIGINA KATKAUSKAITĖ

Trumpam prisiminkime Lietuvos istoriją, jos valstybės teritorijos keitimąsi nuo nedidelės Mindaugo žemės iki Ukrainos stepių. Kartu su lietuvių žygiais į šiaurę ir rytus plito ir lietuviška kalba, lig šiol palikusi nemažai mšlių kalbotyros ir istorijos specialistams. Vandenvardžiai ir vietovių pavadinimai su priesaga – „iški“, būdinga tik baltams, nukeliavo gana toli į šiaurės rytus, liudydami paliktus jų pėdsakus. Svetimose kalbose sutikti lietuviškos kilmės žodžiai irgi parodo išlikus gal vienkartinio, o gal ir dažnesnio bendravimo momentus. Tačiau Lietuvos istorija turi dvigubą – valstybės didėjimo ir mažėjimo kelią. Jos sienos per šimtmečių karus, okupacijas ir dėl kitų priežasčių, smarkiai keitėsi, vėl traukdamosi beveik ligi mindauginės Lietuvos, kol beliko tai, ką šandien vadiname Lietuva. O kas atsitiko su lietuviais, likusiais už šios paskutinį kartą aprėžtos sienos ribų, jų kalba? Į šį klausimą iš dalies ir atsako dr. K. Garšvos knyga *Lietuvių kalbos paribio šnektos*.

Paribiu autorius vadina tas lietuviškas žemes, kurios dėl įvairių istorinių įvykių liko perskirtos. Viena jų dalis, atskirta nuo pagrindinės Lietuvos žemės, atsidūrė kitų kalbų ir kultūrų apsuptyje. Kai kurios kalbinės salos išsilaikė lig šiol ir duoda daug žinių kalbotyros, etnografijos specialistams apie kalbos pokyčius ar išsaugotas senąsias formas. Kitos lietuviškos salos, deja, išnyko, susiliejo, palikdamos tik spėliojimus apie jų šnektas. Tokiu atveju kalbininkas tirdamas ir lygindamas ieško atitikmenų šiaurės ribos likusioje artimiausioje Lietuvos teritorijoje – ten dažnai išsaugota tenykštė šnektas.

Dr. Kazimieras Garšva šią knygą paskyrė nutautintiems ir gyviems lietuvių kalbos plotams atminti. Tai labai reikšmingas paminklas nykstančioms tarmėms ir šnektoms tiems, kurie jomis kalbėjo. Knygos autorius – vienas iš nedaugelio kalbotyros specialistų, per 30 metų apkeliavęs visus Lietuvos pakraščius ir lietuviškąsias salas, surinkęs daug gyvos kalbos, istorinės medžiagos užrašuose, magnetofono juostose. Spaudoje paskelbta apie 100 mokslo, antra tiek populiarių straipsnių įvairiuose leidiniuose, išleista 10 knygų.

Savo knygoje autorius aptaria Gudijos, Lenkijos, Vakarų Lietuvos – Mažosios Lietuvos ir Sūduvos lietuvių šnektas, jų istoriją ir nesugrąžinamai prarastus kalbos turtus, paskyręs kiekvienai temai po atskirą skyrį. Leidinio pratarinėje paaiškinta, ką autorius vadina tarme, ką – šnektas. Šiuo gražiu lietuvišku žodžiu,

Pelekų ir Vainiūnų sekmadieninių lietuviškų mokyklų moksleiviai švenčia Motinos dieną (Breslaujos raj., Gudija)

Paskutinė Latgalos lietuvių Misiūnų šeima – 1950 m.

atskirdamas nuo tarmės ar patarmės, vadina mažesnę – vienos parapijos kalbos plotą ir jo ypatybes. Pirmajame knygos skyriuje – terminai ir metodai, kuriais remiantis buvo atlikti šnektų, kirčiavimo, tarties aprašymai. Tai naudinga ne tik kalbotyros specialistams, lietuvių kalbos istorijai. Lietuvių kalba, jos tarmių ir šnektų įvairovė, kaip pratarinėje teigia autorius, „daugialkalbėje vidurio Europoje – unikalus ir tragiškas reiškinys“. Užribio lietuvių šnektos buvo naikinamos kultūriniu būdu, o kai kur – ir fiziškai (Mažoji Lietuva, Armija krajoje ir kt.), todėl kalbos istorijoje atsispindi visos tautos likimas.

Platesniam skaitytojų ratui, ko gero, bus įdomios lietuviškų šnektų plitimo, nykimo istorijos ir bandymai jas išgelbėti. Tai dažniausiai liūdni skaudūs pavyzdžiai, kaip nedidelė mūsų tauta, keičiantis valstybės teritorijai, prarado ištisus kultūros kodus ir žmones. Autorius aprašo liūdnią Ciskodo (Latvijos) lietuvių, Mažosios Lietuvos lietuvininkų likimą. Apie Gudijos lietuvių kalbininkas rašo ne tik moksliniu požiūriu. K. Garšva jau daugelį metų yra Vilnijos krašto draugijos pirmininkas, „Žiemgalos“ draugijos, „Votutos“ laikraščio redakcijos

narys, daug laiko ir energijos paskyręs lietuviybės gynimui ir išlaikymui Rytų Lietuvoje ir už jos ribų, Gudijoje.

Rėmėjų iš Lietuvos bei išėivijos pastangos, bent Gudijoje, duoda rezultatų. Iš knygoje spausdinamų nuotraukų regime naujas mokyklas, gražius lietuviškų mokyklų mokytojų ir mokinių veidus, atstatomas šventoves, kurios tapo ir lietuviškos kultūros nešėjomis. Tačiau kasdieniniame gyvenime problemų ir trukdymų gana daug, pamažu lietuviškos kalbos pašnekovų čia mažėja taip pat. Apie tai knygos autorius rašo su susirūpinimu ir apgailestavimu. Knygoje gausu žemėlapių, parodančių lietuvių kalbos, jos tarmių bei šnektų sklaidimo ir mažėjimo bei nykimo kelią. Ši mokslo leidinių parėmė valstybinė lietuvių kalbos komisija, recenzavo akad. prof. Z. Zinkevičius, doc. dr. A. Butkus ir dr. V. Kardelis. Knyga baigiamą paribio lietuvių kultūros, švietimo entuziastų ir gynėjų nuotraukomis – tai prasmingas pagarbos ženklas lietuviybės nešėjams ir saugotojams, jų darbams.

Lietuvių kalbos paribio šnektos (fonologija). K. Garšva, Lietuvių kalbos instituto leidykla, Vilnius, 2005.

Ntrs. iš knygos *Lietuvių kalbos paribio šnektos*

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Šv. Jeronimo premija vertėjams šiais metais paskirta lietuvių vertėjui Valdui V. Petrauskui ir italui Pietro U. Dini. V.V. Petrauskas premijuotas už pastarųjų trejų metų darbus – į lietuvių kalbą išverstus Gabriel Garcia Marquez, Jose Samarag, Margaret Atwood, Isabel Allende romanus, už ilgametį Pietų Amerikos ir kitų valstybių literatūros sklaidimą Lietuvoje bei vertėjams svarbių žodynų rengimą. Jis iš anglų, prancūzų, italų, lenkų, ispanų, švedų, portugalų kalbų išvertė daugiau nei 70 knygų, sudarė pirmuosius Lietuvoje italų lietuvių ir ispanų-lietuvių kalbų žodynus. V.V. Petrauskas Vilniaus universitete baigė prancūzų kalbos ir lyginamosios literatūros studijas, dirbo redaktoriumi „Vagos“ leidykloje, šiuo metu gyvena Kanadoje.

Pietro U. Dini, Pizos universiteto baltistikos profesorius, Vilniaus universiteto garbės daktaras, iš lietuvių į italų kalbą išvertė ir išleido keliolika lietuvių literatūros veikalų, tarp kurių Justino Marcinkevičiaus *Mažvydą*, Tomo Venclovos, Kornelijaus Platelio, Sigito Gedos poezijos rinktinę, dviejų tomų šiuolaikinės lietuvių poezijos antologiją. P.U. Dini taip pat verčia ir publicistiką, mokslo populiarinamuosius veikalus. 2002 m. buvo apdovanotas DLK Gedimino ordinu, 2007 m. jam buvo skirtas festivalio „Poezijos pavasaris“ prizas už lietuvių poezijos vertimus.

Jubiliejinio 50-ojo „Varšuvos rudens“ festivalio programoje buvo Osvaldo Balakausko *Movimenti II* (2007) ir Broniaus Kutavičiaus *Debate with a Stranger* (1982). Abu kūriniai parašyti dviem fortepijonams su fonograma, ir juos atliko Rūta ir Zbignevas Ibelhauptai. Specialiai šio jubiliejinio festivalio proga buvo užsakytas Onutės Narbutaitės simfoninis kūrinys *riva fiume sinfonia (krantų upė simfonija)*, kurį atliko Sinfonia Varsovia orkestras, vadovaujamas Christopher Lyndon-Gee.

Kauno valstybinis muzikinis teatras (KVMT) naują 67-ąją sezoną pradėjo sakralinės muzikos koncertais tarptautinio terorizmo aukoms atminti. Rugsėjo 9 d. Kauno Kristaus Prisikėlimo šventovėje, o rugsėjo 11 d. Vilniaus Šv. Kotrynos šventovėje skambėjo Ludwig van Beethoven *Mišios C-dur*, kurios buvo sukurtos prieš lygiai 200 metų. Mišias atliko Kauno valstybinio muzikinio teatro solistai Rita Preikšaitė, Raimonda Tallat-Kelpšaitė, Nomeda Vilkanauskaitė, Algirdas Janutas, Tomas Ladiga, simfoninis orkestras ir teatro choras.

Pirmoji naujojo sezono premjera numatoma lapkričio 24 d. – Gioacchino Ros-

sini opera *Sevilijos kirpėjas*. Pagrindines partijas dainuos Gražina Miliauskaitė, Gitana Pečkytė, Raminta Vaicekauskaitė, Algirdas Janutas, Mindaugas Zimkus, Raimondas Baranauskas, Mindaugas Gylis, Laimonas Pautienius, Tomas Ladiga, Liudas Norvaišas, Liudas Mikalauskas, Gediminas Maciulevičius, Danielius Vėbra. Operą režisuoja Sankt Peterburgo N. Rimskio-Korsakovo konservatorijos profesorius Gintautas Želvys, scenografė ir kostiumų dailininkė Tatjana Astafjeva, dirigentas Aleksandras Sladkovskis.

Gastrolėse po Lietuvą KVMT kolektyvas – solistai, choras, baletas ir orkestras – pristatė naują sezono programą, sudarytą iš itališkų dainų, populiarių operų arijų, choro ir šokių numerių iš teatro repertuaro. Šią nuotaikingą koncertinę programą kolektyvas parodė Marijampolėje (IX.22), Šiauliuose (IX.28), Mažeikiuose (IX.30), Panevėžyje (X.4), o Alytuje (IX.23) buvo pastatytas Richard Rogers muzikinis veikalas *Muzikos garsai*. 2008 m. vasarį planuojama antra premjera (septintas pastatymas) – Franz Lehara operetės *Linksmoji našlė*. Režisierius Gintas Žilys, dirigentas Julius Geniušas, scenografė dailininkė Virginija Idzelytė.

Rokiškėno dievdirbio Liongino Šepkos (1907-1985) gimimo šimtmetis buvo paminėtas rugsėjo 14 d. Rokiškio krašto muziejuje archyvinių fotografijų paroda *Pažįstamas ir nepažįstamas Lionginas Šepka*. Ta proga buvo pristatyta to paties pavadinimo knyga, sudaryta iš keliolikos autorių atsiminimų apie dievdirbį, Rokiškio miesto parkui, kuriame jau stovi apie 60 L. Šepkos garbei surengtų plenerų dalyvių sukurtų medžio skulptūrų, buvo suteiktas Liongino Šepkos vardas.

Lionginas Šepka gimė 1907 m. rugsėjo 15 d. Šiaudynės kaime netoli Rokiškio. Drožinėti pradėjo 1950 m. Asketiškai gyvenęs dievdirbys sukūrė apie pusantro tūkstančio darbų – vieni jo išdrožti bareljefai telpa delyne, kiti yra kelių metrų aukščio. Muziejininkė Marijona Mieliauskienė apie jį atsiliepia šitaip: „Jis buvo žmogus paprastas, be jokių mokslų, gyvenęs vargingai, net skurdžiai, tačiau pas jį plaukė minios žmonių, garsių menotyrininkų, dailininkų, muzikų. Buvo pažįstamas su jį atradusiais tapytojais Leonardu Tuleikiu, Vytautu Ciplijausku, muziejininku Stasiu Dainiu, žurnalistais Juozu Kebliaučiu ir Tomu Sakalausku, dailininke Giedre Kaukaite, kompozitore Konstancija Brunzaite ir daugeliu kitų, kurie jį lankė, domėjosi šiuo keistuoju lietuviu žmogumi ir jo kūryba“. GK

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

3 Resurrection Rd. Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816

Anapilyje: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.

ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 12 v.d. iki 7 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 75 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.00%
180-364 d. term. ind.	3.00%
1 metų term. indėlius	3.50%
2 metų term. indėlius	3.60%
3 metų term. indėlius	3.65%
4 metų term. indėlius	3.70%
5 metų term. indėlius	3.80%
1 metų "cashable" GIC	3.75%
1 metų GIC-met. palūk.	4.20%
2 metų GIC-met. palūk.	4.25%
3 metų GIC-met. palūk.	4.30%
4 metų GIC-met. palūk.	4.40%
5 metų GIC-met. palūk.	4.45%
RRSP, RRIF "Variable"	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. .	4.60%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. .	4.70%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. .	4.75%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. .	4.85%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. .	5.00%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ...	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	4.25%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	7.25%
Sutarties paskolas nuo	7.25%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	6.05%
2 metų	6.15%
3 metų	6.35%
4 metų	6.40%
5 metų	6.50%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2, 3 metų ...	6.25%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad nuo spalio 2 d.

SKYRIUS ANAPILYJE

bus atidarytas pastoviomis darbo valandomis:

Antradieniais	9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais	12 v.d. – 7 v.v.
Penktadieniais	11 v.r. – 6 v.v.
Sekmadieniais	9 v.r. – 12.30 v.p.p.

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')

Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

Kviečiame mažus ir didelius!

FSFG Realty Corp. BROKERAGE*
5650 Yonge Street, Suite 1508
Toronto, ON M2M 4G3

Laima Slizauskas

pirkimo ir pardavimo atstovė

Ruošiatės pirkti namą? Kreipkitės, nenusivilsite.
Turite sunkumų gauti paskolą? Kreipkitės, padėsime.

TEL: 416-227-2000 416-803-9133 (neš.)

FAX: 416-227-2008 el.paštas: laimaslz@yahoo.ca

*Independently Owned and Operated, REALTOR®

Kaimo vardą minėjo, gražios dainos skambėjo

ANTANINA
URMANAVIČIENĖ

Alytaus naujienų skaitytojai tikriausiai skaitė mokytojos Valerijos Januškevičienės iš Čiurlionių k. labai gražų straipsnį, išspausdintą š.m. rugpjūčio 9 d., Nr. 148 (11004) *Čiurlioniškiai rengiasi kaimo vardo 80-mečio šventei*. Autorė įdomiai, nuosekliai papasakojo ne tik apie sudėtingą kaimo praeitį, bet ir to kaimo skambaus vardo istoriją. Taigi rugpjūčio 11 d. ir surengė čiurlioniškiai neįprastą, prasmingą, taką pramynusią, šventę – kaimo vardo 80-ąsias metines. Žinoma, tai labai jaunas jubiliejus, palyginus su Lietuvos vardo garbingu 1000-čiu, bet čiurlioniečiai savo mažuoju pagerbė Tėvynės didįjį.

Mokytoja Valerija – kaimo siela

Renginio iniciatorė, veiklos šaltinėly randanti jėgų ir stiprybės, Krokialaukio Tomo Noraus Naruševičiaus vid. m. los mokinius mokiusi mylėti gimtąją kalbą, mkt. V. Januškevičienė. Kiekvieną dieną ją lydi meilė, pasididžiavimas savo kaimu, nešiojančiu patį skambiausią, muzikaliausią ir vienintelį vardą Lietuvoje.

Dar iki šiol neišsiaiškinta šio, upelio klegėjimą menančio, vardo kilmė. Galbūt kaltininkė – sodžiaus numylėtos, nepavargstančios Peršėkės amžina muzika – čiurlenimas, teikiantis žmogui ramybę, palaimą. O gal po praeities skraiste gyvena neatskleista paslaptis, turinti bendrumą su didžiuoju genialiuoju Lietuvos menininku Mikalojum Konstantinu Čiurlioniu, sakoma, šiame krašte buvusi, besilankiusiu. Kaip bebūtų, bet Čiurlionių kaimo bendruomenei padeda stiprėti, gražėti. Meilė ir pasididžiavimas šiuo vardu – širdyse ir lūpose, šventėje ir kasdienybėje.

O renginys prasidėjo taip pat neįprastai – amžinos ramybės ir poilsio vietos lankymu. Brangių artimų žmonių netektis, jų gyvas atminimas atvedė žmones prie aukuro, prie degančios ugnelės, gėlių, prakalbo praeitis. Pasimelsti už mirusius ir gyvus čiurlioniečius susirinko pilna šventovė. Šv. Mišias aukojo Kro-

Mokytoja Valerija Januškevičienė su mokinėmis kapinėse prie aukuro

kialaukio klebonas. Pamokslo metu jis sakė, kad šventovė yra visų motina. Pas motiną ateinam, ją mylėdami. Ją mylėdami mylėsime savo artimą, Tėvynę, savo gimtinę, savo kaimą. Šventovėje atėjusiems padėjo mkt. V. Januškevičienė ir pakvietė po pamaldų apsilankyti Kultūros namuose, kuriuose bus tęsiamas renginys.

Paroda

Kultūros namuose įrengta turtinga paroda. Sienos pasipuošė čiurlioniečių dailininkų nutapytais paveikslais – Onos Svirskienės, Algirdo Januškevičiaus. Akis traukė mkt. Renės Pangonytės, Anelės Ardaravičienės darbai. Daugybė gražių rankdarbių. Parodą puošė garsios audėjos Onutės Levinskienės rodiniai. Jinai šventės dalyviams iš "pasoginio kuparo" parodon atnešė labai gražiai išaustus tautinius drabužius, lininį abrusėlį su Lietuvos himnu, dailų kilimą. Belieka tik stebėtis Čiurlionių kaimo žmonių talentais, žmonėmis apdovanotais dideliais gebėjimais kurti grožį.

Šventės vadovės – mokytojos V. Januškevičienė ir J. Janina Šiupšinskienė. Renginys prasidėjo kaimo himnu. Tylos minute pagerbti, kurių niekad nebus. Pristatyti svečiai. Atidžiai buvo išklausytas išsamus mokytojos V. Januškevičienės pranešimas.

Užteko laiko kalboms ir dainoms

Nepatingėjo tokią karštą dieną į Čiurlionis atvykti net iš Vilniaus miesto L.R. vyriau-

sybės vadovo pavaduotojas Vilius Kavaliauskas. Jis perdavė ministerio pirmininko sveikinimus čiurlioniškiais ir įteikė Lietuvos istorinį paveikslą. (Tokių paveikslų A. Brazauskas apdovanojo Alytaus Moterų krizių centrą).

Savo mintimis, darbais dalijosi "Vidupio" bendruomenės (Prienu raj.) pirmininkas Alfonsas Vitkauskas. Jis gražiai papasakojo apie Premierio dvarą, jo praeitį, labai Lietuvą mylėjusį Tomą Norų Naruševičių. Priminė Mykolo Krupavičiaus dorus darbus Lietuvai. Alytiškis Rimantas Liegus (tėviškė – Kerkštėnų k.), pasveikinęs savo kaimynus čiurlioniškius, padovanojo gražų paveikslą "Laisvės angelas". Kalbėjo kaimyninių sodžių atstovai: Daugirdų, Šiugždų, Maštalių ir kt.

Onutės Levinskienės audinių raštai parodoje

Krokialaukio apyl. seniūnas Rimas Jarmala aktyviausiems įteikė Padėkos raštus: V. Januškevičienei, pavadinęs ją kaimo siela, Onai Svirskienei, Renei Pangonytei, Onai Levinskieni. Valerijos eilės dainomis virto ir buvo šventėje dainuotos.

Labai gražiai skambėjo čiurlioniškių dainininkų dainos. Užbūrė, žavėjo savo skaitymu Ūdrijos pagr. m-kloj dirbanti mkt. Vilija Viskantienė (buvusi mkt. Valerijos mokinė). O čiurlioniečiai dar ir puikūs, išradingi kulinariai. Tokie būdami visus pakvietė prie vaišėms turtingo stalo. (Ntrs. A. Urmanavičienės)

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Fondas
Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1

Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

Per 45 metus Jūsų sutelktas 4.88 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 2.97 mln. dol. pelno lietuviybės išlaikymui Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.

**Remkime Kanados lietuvių fondą
ir prisiminkime jį savo testamentuose!**

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Bilietai į Lietuvą 2007-2008
spalio 1 – 31, 2007

\$795

lapkr. 1, 2007 – bal. 30, 2008

\$675

gegužės 1 – birželio 26, 2008

\$900

oro uosto mokesčiai papildomai \$245
Finnair avialinijos, Toronto – Vilnius
per Helsinki

Skambinkite Gabrielei
Pabrėžaitėi-Flores

O.b Orav Travel Inc.

5650 Yonge Street at Finch
Toronto, Ontario M2M 4G3

647-998-6405

Toll free 1-800-361-9487

Fax 416-221-4885

gabriele@bdt.ca ONT REG. 03228277

BDTWorldTravel

SVEIKATA • MOKSLAS • ŠEIMA

Šeima – svarbiausia mūsų atrama

Iš pokalbio su Toronto Maironio mokyklos vedėja

*Virginija Zubrickienė gimė ir augo Manitoboje, vėliau Ontario provincijoje, Windsoro mieste. Virginija mokėsi Detroito lietuviškoje mokykloje, noriai dalyvavo lietuviškoje veikloje. Ji buvo ateitininkų organizacijos narė, dalyvavo KLJS, vėliau KLB veikloje. Kartu su vyru Linu 4 vasaras iš eilės organizavo ir vadovavo šeimų stovykloms "Kretingoje". Pradėjusi dirbti lietuviškoje Maironio mokykloje mokytoja, jau antri metai vadovauja seni-
ausiai ir gausiai lietuviškai mokyklai Kanadoje. Mokykla šiemet mini savo įsteigimo 60-metį. Į klausimus apie mokyklos ryšius su lietuvių bendruomene ir šeimomis atsako Toronto lietuvių Maironio mokyklos vedėja Virginija Zubrickienė.*

– Nuo ko labiausiai priklauso lietuviškosios mokyklos darbo sėkmė ir tęstinumas?

– Lietuvišką Toronto Maironio mokyklą prieš 60 metų įsteigė tuomet dar visai jauna Kanados lietuvių bendruomenė, palaikoma lietuviškų šeimų. Jos, atsidūrusios toli nuo savo tėvynės, norėjo užtikrinti savo vaikams galimybę mokytis tėvų kalbos ir kultūros, ugdyti juose lietuvišką savimone. Kaip ir tuomet, taip ir dabar, po 60 metų, svarbiausia mokyklos atrama ir sėkmės sąlyga buvo ir tebėra šeima. KLB, Toronto lietuvių kredito kooperatyvai, parapijų bendruomenės ir kitos organizacijos paremia mokyklą, sprendžiant organizacines problemas, aprūpina pieštukais, sąsiuviniais ir kitais mokykliniais reikmenimis. Daugelio lietuviškų organizacijų atstovai aplanko mokyklą įvairiomis progomis, KLJS kasmet surengia Vasario 16-osios minėjimą. Tačiau tik tėvai, šeima gali paskatinti, kad

vaikai iš tiesų domėtusi senelių ir tėvų kultūra, kad jie norėtų mokytis, kad mokyklos klasės būtų pilnos moksleivių. Lietuviškoji mokykla yra savanoriška, neprivaloma, pamokos vyksta šeštadieniais: vaikams – po nelengvos mokslo, o tėvams – po darbo savaitės. Todėl tie vaikai ir tėvai, kurie pasirenka lietuviškąją mokyklą, suvokia jos reikalingumą ir reikšmę vaiko asmenybei, verti pagarbos. Jų pasirinkimas liudija, kad meilė ir dėmesys lietuviškai kultūrai, kalbai, istorijai tebėra labai svarbus šeimos, neretai jau daugiakalbės, gyvenime. Tačiau daugiakalbės, daugiakultūrės valstybės aplinkoje tai nelengvai pasiekiamas ir išsaugomas tikslas. Stengiamės tai pradėti nuo anksčiau. Į mokyklą priimame mažuosius nuo 4 metų. Neretai jie ateina su labai ribotu lietuvišku žodynu arba visai nekalba lietuviškai. Mokykla jiems tampa ta vieta, kur jie girdi šią kalbą, išmoksta pirmuosius lietuviškus žaidimus, išgirsta lietuviškas pasakas. Su didele meile juos globoja mūsų darželio mokytojai, jų padėjėjai, kad mažieji mokykloje jaustųsi saugūs, kad jiems būtų jauku ir gera, kad jie norėtų sugrįžti į mokyklą ir po vasaros atostogų. Jau nuo pat mažens vaikų lietuvių kalbos žinios skirtingos. Vieni tą kalbą girdi ir namuose, ja bando kalbėti patys. Kiti ją girdi tik mokyk-

loje, gal dar savo senelių namuose. Todėl šeimos, visų jos narių – senelių, tolimesnių ir artimesnių giminių – visos šeimos parama mokytojams yra nepaprastai svarbi.

Džiaugiamės, kad daugelis dabartinių moksleivių yra mūsų buvusių mokinių vaikai. Tėvai, jau užaugę, įvertina, ką jiems davė lietuviška mokykla, noriai atveda savo mažuosius, ateina dirbti mokytojais, paremia mokyklą ir kitais būdais. Mokykloje sutiksime nemažai buvusių moksleivių, kurie ateina dirbti mokytojų padėjėjais. Tikimės, kad tas tęstinumas išliks ir ateityje, kad neišblės domėjimasis savo kilmės, savo tėvų ir senelių kultūra ir Lietuva.

– Kaip pasikeitė mokymo sąlygos, atsivėrus galimybės tiesiogiai bendrauti su Lietuva, pasinaudoti informacija ir literatūra, o svarbiausia tiesioginiu bendravimu su Lietuvoje esančiais giminėmis ar bendramžiais?

– Žinoma, tas nevaržomas ryšys su Lietuva labai gražiai praturtina mūsų mokymo programas. Turime mokytojų, kurie Lietuvoje yra įgiję išsilavinimą ir patirtį. Galime pasirinkti įvairesnių knygų, tekstų, tinkamų įvairaus amžiaus vaikams. O svarbiausia – dažnai vaikai su tėvais ar seneliais turi galimybių nuvykti į Lietuvą, paklausti gyvos kalbos, pamatyti savo akimis tai, ką matė tik piešiniuose ir knygoje ar televizoriaus ekrane. Lietuvoje jie atranda savo artimesnių ir tolimesnių giminių, su jais bendrauja. Visada po tokių atostogų, kelionių į Lietuvą matome, kaip gerėja mūsų moksleivių lietuvių kalba – ji turtingesnė, taisyklingesnė, daugeliui tai savotiškas paskatinimas toliau domėtis kalba ar istorija. Mūsų mokyklą neretai aplanko svečiai iš Lietuvos – atlikėjų grupės ar kiti. Vaikams tai puiki proga pajusti gyvą dabartinę lietuvišką kultūrą, meną. Kartu sudainuota daina ar paties poeto perskaitytos eilės – tai iškalbinga, ilgam pasiliekanči atmintyje pamoka. Todėl mūsų mokyklos durys atviros svečiams, norintiems pabendrauti su mokiniais.

Moksleiviai mokykloje įgyja ne tik žinių, bet ir suranda naujų pažinčių, užsimezga draugystę, neretai suartinanti vienos kilmės ir kultūros draugus visam gyvenimui. Bendri mokyklos renginiai, šventės,

vaidinimai, rateliai moko bendravimo įgūdžių. Tai ne mažiau svarbu kaip gramatikos ar skaitymo pamokos. Todėl skatiname mūsų vaikus dalyvauti lietuviškose sporto, skautų organizacijose ar meninėje veikloje. Visur, kur jie girdi lietuvišką kalbą ir turi progos pakalbėti patys, padeda įtvirtinti mokyklines žinias, jas išlaikyti ilgesniam laikui. Mokykla savo darbe vadovaujasi Toronto katalikų mokyklų mokymo principais, todėl kartu su dalykinėmis žiniomis vaikai supažindinami su katalikiškosios kultūros ir etikos supratimu ir tiesomis, paprastai, jiems suprantamais pavyzdžiais mokomi jas taikyti savo gyvenime.

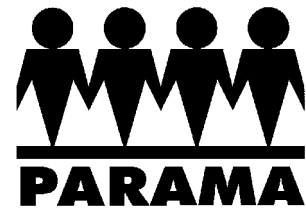
Neįmanoma įsivaizduoti mokyklą be tėvų, jų išrinkto komiteto paramos. Jie tikrai nuoširdžiai rūpinasi ir mokytojų, ir mokinių mokslo sąlygomis. Kasmet mokslo metus pradedame ir užbaigiame mokytojų pasitarimu. Tėvų komitetas padeda juos rengti ir telkti mokytojus geresniam darbui. Kasmetinės mūsų mokyklos moksleivių išleistuvės – irgi tėvų komiteto rūpestis. Jo energinga pirmininkė Dalia Ažubalienė su talkininkais visada pasirūpina, kad šios iškilmės būtų šventiškos, išimtinės ir tėveliams, ir moksleiviams. Tikimės, kad ir šiemet naujasis tėvų komitetas bus didelis pagalbininkas, ruošiantis mokyklos 60-mečio paminėjimui. Mokyklą paremia daugelis tėvų – prašomi neatsisako padėti, ateina padėti ir neprašomi. Mes dėkingi visiems – tėveliams ir kitiems padėjėjams, kurie prisideda, kad mokyklinis gyvenimas vyktų sklandžiau ir geriau.

– Su kokiais lūkesčiais ir mintimis pradėjote 60-uosius mokslo metus?

– Po vasaros atostogų susirinkome su gera, darbinga nuotaika. Šiais mokslo metais turime 163 moksleivius ir 35 mokytojus bei padėjėjus. Tikimės, kad mūsų visų pastangas, ugdant lietuvišką kultūrą ir užtikrinant jos tęstinumą už Lietuvos ribų, labiau parems ir naujoji KLB valdyba, naujasis tėvų komitetas ir apskritai visa lietuvių bendruomenė, nes mokykla augina būsimuosius jos narius ir organizatorius, mūsų visos lietuviškos bendruomenės ateitį.

– Ačiū už pokalbį.
Kalbėjosi **S. Katkauskaitė**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 150 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

1.25% Taupomoji sąskaita
iki 1.50% kasd. palūk. čekių sąsk.
2.40% už 30-89 d. term. indėlius
2.50% už 90-179 d. term. indėlius
2.60% už 180-269 d. term. ind.
2.80% už 270-364 d. term. ind.
3.35% už 1 m. term. indėlius
3.50% už 2 m. term. indėlius
3.55% už 3 m. term. indėlius
3.70% už 4 m. term. indėlius
3.75% už 5 m. term. indėlius
4.00% 1 m. "Cashable" GIC (min. \$75,000)
4.10% už 1 m. GIC invest. pažym.
4.10% už 2 m. GIC invest. pažym.
4.55% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.65% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.65% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% RRSP & RRIF (variable)
4.50% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
4.60% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.65% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.75% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.85% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
4.30% už JAV dolerių 1 metų GIC
2.00% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo7.25%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nušimčiu
(fixed rate)
1 metų6.00%
2 metų6.20%
3 metų6.40%
4 metų6.60%
5 metų6.45%
- su keičiamu
nušimčiu6.25%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgage iki 100% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgage

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@param.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

KOKIA MANO NAMO/ "CONDO" VERTĖ?

Mielai ir sąžiningai padarysiu
nemoką įvertinimą be jokių
Jūsų įsipareigojimų.

SKAMBINKITE TIESIOG

TEODORUI

STANULIUI, B.A.

416-879-4937

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

“ŽALGIRIS” – 99, “RAPTORS” – 105

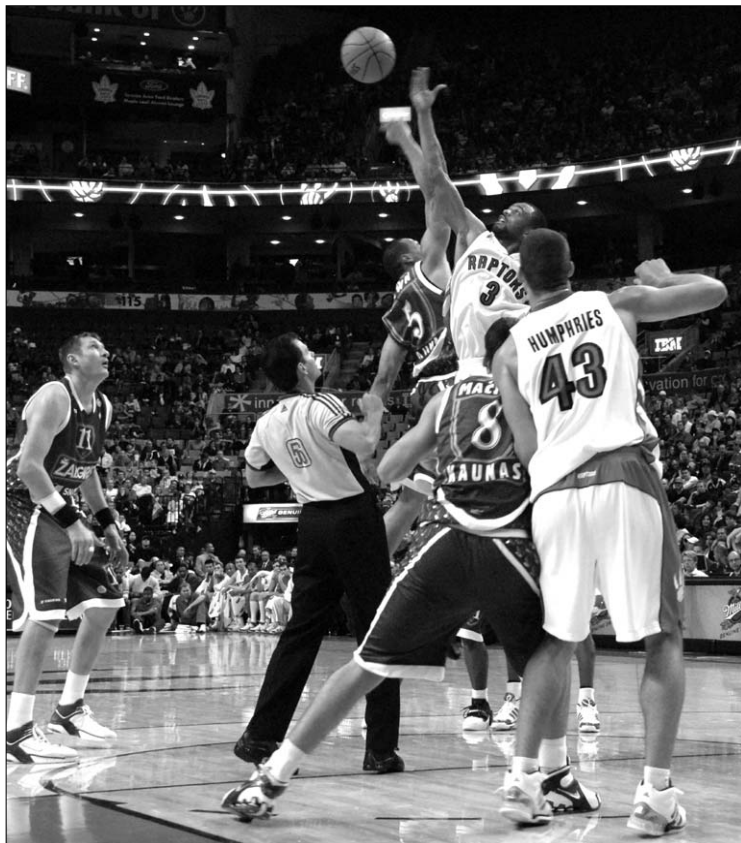
The support from over 1,000 flag-waving and boisterous Lithuanian fans in attendance wasn't enough for the visiting Kaunas “Žalgiris” to overcome the NBA Toronto “Raptors”, losing 105-99 at the Air Canada Centre last Wednesday night.

Ironically, it took 16 minutes and 10 seconds of the game for the first Lithuanian player on “Žalgiris” to score a basket, but when Dainius Šalenga scored it released a tidal wave of Lithuanian offense against the hometown Toronto “Raptors”.

“Žalgiris”, perennial Lithuanian Basketball League champions and EuroLeague gold-medalists in 1999, finished the first quarter down 30-21 and not one Lithuanian player had scored a point. The Kaunas team was led by De Juan Collins' 10 points, Marcus Brown and Tanoka Beard each had 4, while Goran Jurak contributed 3.

“Žalgiris” was down by as much as 13 points in the second quarter, before the Lithuanian game took over. After Šalenga's basket, Paulius Jankūnas, Mantas Kalnietis and Jonas Mačiulis contributed to a run that brought “Žalgiris” back to 49-42 and finished the first-half with a respectable 53-48 deficit to the “Raptors”.

Mačiulis, who played on the Lithuanian national team

Kauno “Žalgiris” ir Toronto “Raptors” spalio 17 d. rungtynių metu. Kairėje – Kauno komandos aukštasis žaidėjas Eurelijus Žukauskas

which took the bronze medal in last month's European championship, came alive in the third quarter with 13 points. He scored a three-point dagger with 6:29 remaining in the quarter to give “Žalgiris” its first lead – 63-62. Then the game got interesting as the teams exchanged 13 leads.

“Žalgiris” led by as much

as 5 points twice in the last period. With “Žalgiris” leading 99-96 centre Eurelijus Žukauskas fouled Argentinian star Carlos Delfino on what looked to be a clean block. “Žalgiris” coach Rimantas Grigas jumped to his feet in protest, but the referees were not swayed. Delfino made both freethrows to cut the “Žalgiris” lead to 99-98 with

SPORTAS

2:48 remaining. Delfino then made a layup to give the “Raptors” a 100-99 lead.

The jet-lagged “Žalgiris” team lost its composure in the final two minutes and never scored another point.

Grigas was proud of his team's play.

“Our players played a much better game today,” said Grigas. “Žalgiris” had lost two nights earlier to the “Golden State Warriors” 107-88. “We got used to the NBA rules and were able to understand what the referees were calling. We just didn't have enough at the end and the foul calls in the fourth quarter hurt us. We were told that Delfino wouldn't play against us and I guess it was to our credit that we forced the ‘Raptors’ to play him.”

The “Raptors”, a club that won the Atlantic Division in the NBA last season, featured top international-calibre players – Jorge Garbajosa and Jose Calderon from the Spanish European championship team; Delfino from Argentina; Andrea Bargnani from Italy; and Rasha Nesterovic from Slovenia. Aside from Mačiulis, “Žalgiris” did not have a single player who played significant minutes for last month's Lithuanian national team.

“The Raptors play a very entertaining European-style of game,” explained Grigas. “Our club has had trouble keeping our quality players. We are not as strong financially as the other top European teams. The Russians just throw money at their club teams.”

Grigas said it felt like a home game for his team with the cheering Lithuanians in attendance. “It is nice to have so many cheering fans supporting ‘Žalgiris’”.

The game was preceded by the national anthems of Lithuania and Canada which were sung by Torontonians Arūnas Radtke. Halftime featured a short junior game between local Lithuanian clubs Toronto “Aušra” and Mississauga “Anapolis”.

Mačiulis finished the game leading the scoring for “Žalgiris” with 24 points (he was 3 for 7 on his three-point attempts). Collins had 16, Beard 13, Brown 12, Jankūnas, Jurak and Marko Popovic each had 8, Kalnietis scored 6 and Šalenga had 4. Žukauskas led the team with 8 rebounds. Leading the “Raptors” were Jason Kapon and T.J. Ford with 13 points each.

Score by Periods: “Žalgiris”: 21, 27, 29, 22, 99; “Raptors”: 30, 23, 26, 26, 105

Rimas Miečius

Žinios iš Lietuvos

• Lietuvos krepšinio lygos 15-ojo sezono uždanga pakilo. Šiemet čempionate žaidžia dešimt komandų, tiek jų nebuvo nuo 1999-ųjų. Tai – Kauno “Žalgiris”, Vilniaus “Lietuvos rytas”, “Šiauliai”, Klaipėdos “Neptūnas”, Kėdainių “Nevėžis”, Vilniaus “Sakalai”, Marijampolės “Sūduva-Arvi”, Kauno “Aisčiai-Atletas”, Panevėžio “Tėchasas” ir “Alytus”.

• Kolumbijoje vykstančio Pietų Amerikos mažųjų dviračių kroso (BMX) čempionato pirmajame rate moterų elito grupėje pirmąją vietą iškovojo šiaurietė Vilma Rimšaitė.

• Olandijoje vykusiose Žemyninės ledo ritulio taurės C grupės varžybų antrosiose rungtynėse Elektrėnų “Energija” 3:8 pralaimėjo Tilburgo “Destil Trapers” komandai (Olandija).

D. Imbras (kairėje), iškovojęs antrą vietą karatė “kiokušin” pirmenybėse

• Karatė tėvynėje Donatui Imbrui vos žingsnio pritrūko iki viršūnės, kurios nė karato nėra užleidę Japonijos atstovai. Tokijoje vykusiose karatė “kiokušin” pirmenybėse be svorio apribojimų D. Imbras tapo pasaulio vicečempionu. Šešias kovas laimėjusiam lietuviui kelią į sostą užtvėrė japonas T. Tsukagoshi, iškovojęs absoliutaus pasaulio karatė čempiono titulą. VP

Mississaugos “Anapilio” ir Toronto “Aušros” klubų jauni žaidėjai “Air Canada” centre spalio 17 d. per “Raptors”–“Žalgirio” rungtynių pertrauką

Ntr. R. Puterio

Toronto “Air Canada” centre susirinko daugiau kaip 1000 lietuvių, palaikančių Kauno “Žalgirį” spalio 17 d. žaidimą prieš Toronto “Raptors”. Kanados lietuviai skandavo “LIE-TU-VA” ir “ŽAL-GI-RIS”, mojavė trispalvėmis ir “PARAMOS” kredito kooperatyvo dovanotais geltonais rankšluostėliais

Ntr. R. Puterio

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA

kviečia visus į
"BALTOWEEN" ŠOKIUS

Kada? spalio 27, šeštadienį, 9 val. vakaro
 Kur? Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W.
 Įėjimas: \$7 su kauke, \$10 be kaukės

SKAUTŲ VEIKLA

• Toronto skautai, skautės ir jūrų skautai užjaučia dr. Antaną Pacevičių ir šeimą bei Vyta Pacevičių, jų mamai a.a. Sofijai Pacevičienei iškeliavus amžinybėn.

• Toronto skautų-čių vadovai stengiasi tobulinti tuntų veiklą, gerinti programas ir daugiau pritraukti jaunimo. Lapkričio mėnesį aštuoni "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų vadovai-vės dalyvaus draugininkų suvažiavime netoli Klyvlando, OH. Ten jie susitiks su kitų vietovių draugi-

ninkais, pasidalins programine informacija apie draugovių veiklą ir aptars dabartinio jaunimo ypatybes bei programų įvairumą. Tuo pačiu laiku bus duoti pranešimai apie Tautinę stovyklą.

• "Romuvos" stovyklavietės valdyba nuoširdžiai dėkoja KLKM dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus valdybai ir narėms už \$500 auką stovyklavietės išlaikymui.

• Sueiga įvyks spalio 27 d. po Maironio mokyklos pamokų. **MR**

ATEITININKŲ ŽINIOS

Šiaurės Amerikos ateitininkai kviečia prisijungti

Ateitį planuoti yra būtina, nes gyventi be tikslo siekimo yra beprasmis. Kas yra "ateitis"? Gal dauguma įsivaizduoja, kad ji ateis savaime. Ateitį mes statome patys ir nuo mūsų priklausys kokią ją mes turėsime.

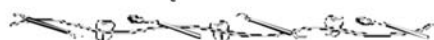
Šiaurės Amerikos ateitininkai yra katalikiška organizacija, kurios tikslas sudaryti jaunimui sąlygas brandinti asmenybę, ugdyti asmeninę ir visuomeninę atsakomybę ir aktyviai dalyvauti lietuviškos visuomenės religiniame, kultūriniame, visuomeniniame gyvenime.

Šiaurės Amerikos Ateitininkų taryba šiais metais kreipia ypatingą dėmesį į jaunimą, ypač naujuosius imigrantus, norėdami juos pritraukti į šios organizacijos prieglobstį. Tie, kurie domisi katalikiškumo, visuomeniškumo, inteligentiškumo, tautiškumo ir šeimyniškumo idėjomis ir ieško naujų draugysčių, kviečiami įsijungti į ateitininkų veiklą. Šioje veikloje vyksta susirinkimai, kursai, studijų savaitgaliai ir vasaros stovyklos.

Šiaurės Amerikos ateitininkai veikia įvairiuose miestuose. Norinčius prisijungti, kviečiame aplankyti interneto tinklalapį www.ateitis.org ir/ ar skambinti Rasai Kasniūnienei telefonu 708 403-4988. Šiaurės Amerikos Ateitininkų tarybos plėtotės komisijos nariai: Rasa Kasniūnienė, Jolita Kisieliūtė-Narutienė, Pranas Pranckevičius, Virgus Volertas.

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2007 m. spalio 3, 17 ir 31 d.d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2007 m. spalio 3, 17 ir 31 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416) 233-4601

\$3.00*
off

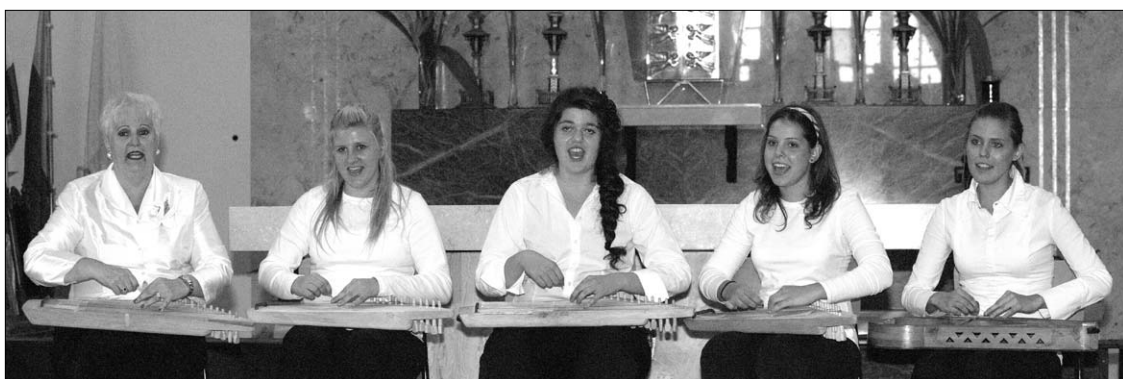
COUPON
 for 1 parcel

\$3.00*
off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

JAUNIMO ŽODIS

Toronto Prisikėlimo parapijos kanklininkės Šv. Kazimiero parapijos šimtmečio koncerte Montrealyje spalio 7 d.
 Ntr. R.D. Puterių

Jaunimo suvažiavimas

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos rūpesčiai

TOMAS KURAS, KLJS pirmininkas

Ir vėl ruduo. Medžių lapai keičia spalvas, visi vėl grįžta prie mokyklų, darbų, dienotvarkių, mūsų brangi saulė keičiasi vėliau ir leidžiasi anksčiau. Darbymetis žengė pirmyn ir praeitą savaitę Kanados lietuvių jaunimas susitiko "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoje, Kanados lietuvių jaunimo sąjungos metiniame suvažiavime.

KLJS suvažiavimas 2007 m. rugsėjo 21-23 d.d. gerai pavyko. Jaunimas ilgai diskutavo įvairiomis temomis. Gerai išnagrinėjome praeitų metų įvykius. Pasiskirstė į mažus būrelius svarstyti, ko pageidautume, kad išrinkta valdyba stengtųsi atlikti. Kai laikas buvo kitų metų veiklos gairėms nustatyti, jaunimas atidžiai išklausė visų siūlymus.

Pagrindiniai nutarimai ribojosi trim temom: naujo lietuvių jaunimo telkimas, jo dalyvavimas bendruomenėje ir Kanados lietuvių jaunimo sąjungos ateities planai. Nutarėme ieškoti lietuviško jaunimo Vakarų Kanadoje, juos jungti į mūsų bendrą veiklą, daugiau rūpintis gimnazistų jaunimu, pradėti ruošti artimos ateities renginiams (13-ajam PLJS kongresui, Lietuvos tūkstantmečio šventei ir t.t.).

Naujai išrinkta KLJS valdyba: sėdi priekyje iš k. Daiva Tirilytė, Livija Jonaitytė, Rūta Samonytė. Antroje eil. pirm. Tomas Kuras, Petras Vaičiūnas, Andrius Rusinas, Paulius Sergautis, Danielius Puzeris

Buvo išrinkta nauja valdyba: Tomas Kuras (pirmininkas), Danielius Puzeris (vice-pirmininkas), Rūta Samonytė (išdininkė), Andrius Rusinas (sekretorius), Livija Jonaitytė (socialinių reikalų koordinatore), Petras Vaičiūnas (ryšinių), Daiva Tirilytė (korespondentė) ir Paulius Sergautis (narys).

Šiame suvažiavime taip pat dalyvavo Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Stasys Kuliavas. Jis padarė pranešimą apie PLJS valdybos pirmų metų veiklą, Lietuvių bendruomenių pirmininkų suvažiavimą Kernavėje ir XIII

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos kongreso rengimo darbus. Šis kongresas įvyks 2009/2010 metais Pietų Amerikoje.

KLJS suvažiavimas 2007 m. tikrai buvo sėkmingas. Kanados lietuvių jaunimas smagiai praleido savaitgalį svarstydami jos artimą ir tolimą ateitį. Išrinko naują Kanados lietuvių jaunimo sąjungos valdybą. Ši valdyba pasižada uoliai dirbti ir kartu su visa Kanados lietuvių visuomene vykdyti suvažiavimo nutarimus ir toliau stiprinti ryšius su kitom lietuvių jaunimo organizacijom visame pasaulyje.

(Ntrs. L. Jonaitytės)

KLJS valdyba ir atstovai metiniame suvažiavime Vasagoje, "Kretingos" stovyklavietėje, š.m. rugsėjo 21-23 d.d.

AŲA VLADUI STABUI mirus,

gilią užuojautą reiškiamo jo žmonai REGINAI ir
dukrai VIOLETAI –

A. ir V. Dubickai

AŲA DOMICELEI ZDAINAUSKIENEI mirus Lietuvoje,

jos broliui PETRUI ŠIDLAUSKUI, Hamiltono
pensininkų klubo “Ažuolas” vicepirmininkui,
reiškiamo nuoširdžią užuojautą –
Hamiltono pensininkai

WATERSIDE DENTAL Dr. Gintarė Sungailienė

Implantų įdėjimas, protezavimas,
plokštelių pritvirtinimas
mažais varžteliais (mini implants)

115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5

Tel. 905 271-7171

www.watersidedental.ca

Dr. ARŪNAS DAILYDĖ

PRANEŠA,

**kad nuo 2007 m. lapkričio 1 dienos
persikelia į naujas patalpas**
dirbti kartu su dr. Peter A. Taylor tame pačiame pastate,
tiksliai ketvirtame aukšte:
Suite 401, 345 Lakeshore Road East, Oakville, ON L6J 1J5.
Naujas telefonas 905 842-2364.

MŪSŲ HIGIENISTĖS DIRBS:
pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais
nuo 7 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 7 v.r. iki 6 v.v. ir
penktadieniais nuo 7 v.r. iki 3.30 v.p.p.

MANO DARBO VALANDOS BUS
trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais
nuo 7 v.r. iki 3.30 v.p.p., iš anksto telefonu susitarus.

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

*Mūsų senelių maldoj kasdieninėj
yra žodžiai šventi sudėti*

Meilė ♦ gerumas ♦ dosnumas

**Remkime LABDAROS lietuvių slaugos namus ir
nepamirškime jų savo testamentuose**

SKAMBINTI: 416-232-2112/409

ADRESAS: 5 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1

tinklalapis: www.labdara.ca

el-paštas: communityrelationscoordinator@labdara.ca

**LABDAROS fondas išrašo pakvitavimus
atleidimui nuo pajamų mokesčių**

LITHUANIAN TRANSLATIONS

VERČIU ĮVAIRIUS DOKUMENTUS

- iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą
- vertimus tvirtinu savo antspaudu ir parašu

DALIA MILMANTAS - 416.237.0568

Akredituota vertėja prie Imigracijos ir pabėgėlių
tarybos (Immigration and Refugee Board)

EUROPEAN MONUMENT INC.

- ▲ Trečios kartos paminklų statytojai.
- ▲ Specializuojamės europietišku paminklų stiliuje.
- ▲ Didelis pasirinkimas vazonų ir žvakidžių.
- ▲ Padarome įrašus jau pastatytuose paminkluose.
- ▲ Perkate fabriko kainą.

Skambinti tel.

(905) 339-0409

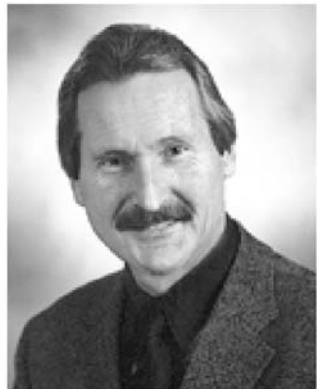
1-800-539-8224

Adresas: 1144 Speers Rd., Unit 1
Oakville, ON L6L 2X4

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

“Jūsų nekilnojamo turto
aptarnavimas nuo 1981”

**PIRKIMAS ir PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!**

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

ROYAL LEPAGE

*Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informacijų,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.*

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

PADĖKA

*Nuoširdžiai dėkoju
Lietuvos kankinių parapi-
jos dvasiškiams – klebo-
nui kun. V. Staškevičiui
už suteiktą paskutinį pa-
tepimą, prel. J. Staškevi-
čiui, aplankiusiam mane
ligoninėje po sunkios ope-
racijos su švenčiausiuoju.
Dėkoju Emilijai ir Birutei,
aplankiusioms mane Va-
sagos Moterų būrelio var-
du, su gerais linkėjimais
ir dovanėle. Esu dėkingas
Romui, kuris dažnai ma-
ne lankė ir atnešė kortelę
su visų parapijiečių gerais
linkėjimais. Taip pat dė-
koju visiems, kurie mane
lankė – gera jausti, kad
jūs manęs neužmiršote.
Aleksas Kusinskis,
*Wasaga Beach, ON**

AUKOS

Aleksas Kusinskis, ilga-
metis Tėviškės žiburių skaityto-
jas ir rėmėjas, mūsų savaitraš-
čiui paaugojo \$1000. Dėkodami
už stambią auką TŽ leidėjai lin-
ki gerbiamam rėmėjui geros
sveikatos.

A.a. Elvyros Šelmienės 4
metų mirties prisiminimui (spa-
lio 26 d.) jos vyras Antanas Tė-
viškės žiburiams aukojo \$50.

A.a. Halinos Rickienės 17
metų mirties prisiminimui duk-
tė Alina ir Kazys Žilvyčiai Tė-
viškės žiburiams aukojo \$100.

A.a. Sofijos Pacevičienės
atminimui pagerbti Lietuvių
tautodailės instituto Toronto
skyrius Tėviškės žiburiams au-
kojo \$30.

**SVEIKINDAMA Adelę ir Eu-
genijų Abromaičius** jų 45 me-
tų vedybinio gyvenimo su-
kakties proga, Genutė Gaižu-
tienė ir šeima Tėviškės žiburi-
ams aukojo \$45.

BTS Bijūnas Translation

*Services
VERTIMAI
ŽODŽIU ir
RAŠTU
lietuvių, rusų,
prancūzų ir
anglų kalbomis.*

Esu Ontario provincijos akre-
dituota vertėja prie Teisėsau-
gos ministerijos (Ministry of
the Attorney General)

Genovaitė Bijūnas, Ph.D.
Tel. 416 621-1638, fax 416 621-8479
Adresas: 106 Meadowbank Road,
Toronto, Ontario M9B 5C9

**BEST WAY TO
TRAVEL Inc.**
Royal York Plaza,
1500 Royal York Rd.,
Toronto, ON M9P 3B6

KELIONIŲ AGENTĖ

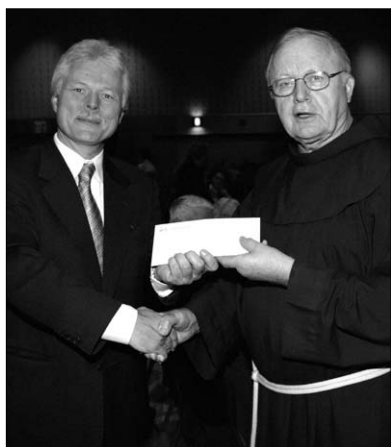
ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY
IŠPARDAVIMAI SKREN-
DANTIEMS Į LIETUVĄ:
\$700+ mok.

Atostogos Karibų salose
geriausiomis kainomis

*Kelionių bilietai, draudimai,
nemokamas pristatymas į namus*
Tel. (416) **249-7710**
Cell (416) **473-9020**
Fax: 416 249-7749
El.p.: astra.bestway@on.aibn.com

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ PRENUMERATORIAMS:

jeigu savaitraščio pristatymas vėluoja daugiau
kaip 3-4 dienas, pateikite savo adresą
KANADOS PAŠTO BENDROVEI
telefonu **1-800-267-1177**
arba el. paštu, tinklalapyje www.canadapost.ca
(pasirinkite Resources skyriuje “Contact us”,
tada “General Customer Service”)

Toronto Prisikėlimo parapijos metinėje vakarienoje spalio 13 d. Iš k.: Prisikėlimo kredito kooperatyvo valdybos pirm. A. Simonavičius įteikia čekį klebonui kun. A. Simanavičiui, OFM; meninę programą atlieka "Gintaro" studentų grupė, vad. R. Jonušonio; susirinkusius pasveikina parapijos tarybos pirm. Morkus Sungaila Ntr. R. Puterio

Toronto Prisikėlimo parapija, be kitų vis pasikartojančių renginių, kasmet suruošia jau tradicija tapusią metinę vakarienoje. Tokia, jau berods 35-oji, įvyko spalio 13 d. Apie 5 v.p.p. jau užė salė ir kavinė – kad ir su artimiausiais pažįstamais kalbų nepritrūko. Taip ir mezgėsi pabendravimu pavadinta valanda, ką nors begurkšnojant, ką užkandant.

Po šitokios smagios pradžios, gėstant salėje šviesoms, parapijiečiams ir svečiams teko sėstis prie saulėgrąžų žiedais papuoštų stalų. Prisipildė jauki patalpa, visų akys nukrypo į

sceną – tenai prie mikrofono pasirodė parapijos tarybos pirmininkas Morkus Sungaila, pasveikino susirinkusius ir programai vadovauti pakvietė Ritą Grybienę ir Aušrą Pleinytę. Jos tarė išanginius žodelius, pakvietė Prisikėlimo kredito kooperatyvo pirmininką Algį Simonavičių. Nesunku buvo suprasti, kas bus – pasidžiaugęs parapijos veikla, pirmininkas klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, įteikė čekį.

Tuo pat scenos kampe su-

sėdo V. Balytos vadovaujama "Sūduvos" kapela. Pasirodė ansamblio "Gintaras" šokėjai – sumirgėjo scena tautiniais drabužiais, jaunimo šypsenomis, o kai jau pradėjo šokti, rodos, visa parapija pradėjo linksmiai ratu suktis. Šokis po šokio, be jokios pertraukos, be jokio supratimo, ką jie ten šoka. (Galvosūkius būtų padėjusi spręsti, kad ir maža programėlė). Bet šoko, šoko – gražiai, drausmingai, išpūdingai. Kai kuriems šokiams grojo kapela, kitiems –

muzika su dainomis per garsintuvą. Žiūrėti nenusibodo, juo labiau, kad kai kurie šokiai daugelio nematyti. Tai jau geras importas iš Lietuvos. "Gintaro" vadovas Romas Jonušonis – po paskutinio šokio buvo kukliai pagerbtas gėlių puokštele.

Prieš centrinę šio pobūvio dalį, G. Kobelskienės ir B. Stanulienės paruoštą vakarienoje, invokaciją tarė kun. Jonas Šileika, OFM, išreiškęs viltį, kad parapija dar ilgai gyvuos. Jaunimas šmaikščiai aptarnavo sta-

lus, o prie jų sėdintieji vaišinosi, gardžiavosi, pilstė vyną, šnekučiavosi, dalinosi išpūdžiais ar apsiklausinėjo.

Laikas ėmė lyg greičiau bėgti. Štai jau ir svečių pristatymas, ir padėkos, ir pagaliau – klebono žodis, trumpas, humoru perpintas, paaiškinantis, kad šitokių vakarienių metu bent kartą per metus parapijiečiai drauge pasėdi prie stalų, suartėja, jaučiasi esantys viena šeima. Viskas įvyko per nepilnas keturias valandas. Pobūvis buvo gerai suorganizuotas, dalyviams paliko malonių išpūdžių. **Dlv.**

JURATĖ LANDSBERGYTĖ TORONTE

š.m. lapkričio 4, sekmadienį, 1.30 v.p.p.

Toronto Lietuvių Namuose

KALBĖS TEMA

"UŽSIENIO LIETUVIAI IR LIETUVOS ATGIMIMAS"

Visi nuoširdžiai kviečiami dalyvauti paskaitoje Lietuvių Namuose, kur viešnia kalbės apie užsienio lietuvių reikšmę atgaunant Nepriklausomybę ir pasidalins prisiminimais iš Atgimimo laikotarpio

Vėliau, tą pačią dieną, 5 v.p.p.

KONCERTAS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS ŠVENTOVĖJE

Juratė Landsbergytė dažnai koncertuoja Baltijos šalyse ir Vakarų Europoje – Vokietijoje, Austrijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir kt. su choralais, instrumentiniais ansambliais, įžymiais solistais.

Programoje dalyvaus ir torontietė smuikininkė

AUDRONĖ ŠARPYTĖ

Koncerte išgirsite išpūdingą vargonų muziką J.S. Bacho, M.K. Čiurlionio, V. Bartulio, C.F. Haendelio, kanadiečio Ronald Royer ir kitų kūrinius.

Rengėjai - LNKK

Kviečiame į muzikinę kelionę

Sekmadienį, lapkričio 4, muzikos studija *Village Rhapsody* (Toronto) pradeda jau trečiąją koncertinį sezoną. Iš dviejų praėjusių metų klausytojams atmintyje išliko koncertas "Pavasario rapsodija", kuriame visus žavėjo fleitos muzika (Sussan Kutertan), žaismingos muzikos vakaras "Valsai, tango ir dar daugiau..." Jame skambėjo artistiškos latvių kilmės dainininkės Vilmos Vitols atliekamos arijos iš populiarių operų ir operėlių, jau klausytojams trečiasis šios kūrybinės studijos sezonas, sutiko papasakoti studijos įkūrėja ir meno vadovė pianistė Ilona Damašiūtė-Beres:

"Tikimės, kad mūsų rengiamos programos klausytojams bus patrauklios ir įdomios. Šiame sezonui sutelkėme gausesnį ir įvairesnį nei anksčiau būrį, parinkome įvairaus laikotarpio ir stiliaus kompozitorių kūrinių."

Mūsų koncertų programas ruošia daugiausiai atlikėjų būrys. Smagu, kad jame nemažai mūsų tautiečių. Tai jau pažįstami Atis Bankas (smuikininkas), Leokadija Kanovičienė (pianistė), jauna violončelininkė Agilė Storyk. Manau, klausytojus sudomins suomių kilmės dainininkė Cindy Koistinen (sopranas). Jos balsą daugelis išsidėmėjo pavasarį vykusiam jungtiniame Baltijos tautų choro koncerte 'Po Baltijos saule'. Cin-

Muzikos studijos *Village Rhapsody* meno direktorė ir pianistė Ilona Damašiūtė-Beres

dy Koistinen dalyvaus pirmajame mūsų koncerte 'From France to Germany' lapkričio 4 dieną Humbercrest United Church (16 Baby Point Rd., Toronto).

Šiame koncerte solistė atliks nedažnai girdimą, labai įdomų Fr. Šuberto kūrinių sopranui, fortepijonui ir klarnetui *Sheppard on the Rocks*, taip pat keletą Debussy dainų. Bus atliekamas Brahms'o trio fortepijonui, violončelei ir klarnetui, skambės Faure muzika. Kituose koncertuose kviesime pasiklausyti Dvoržako, Rachmaninovo, lietuvių muziko J. Juozapaičio ir kitų šiuolaikinių kompozitorių kūrinių, muzikos duetams ir trio.

Kviečiame į mūsų koncertus visus, ypač šeimas ir jaunimą. Neilgos ir įvairios programos, trumpi kompozitorių ar atliekamų kūrinių pristatymai vaikams ir jaunimui būtų nenuobodūs, paskatintų domėtis ne tik populiaria muzika, bet ir klasikos lobynu. Pati turėdama muzikos studiją ir stebėdama savo mokinius, matau kaip svarbu moksleiviams ne tik groti, bet ir klausytis muzikos.

Esame dėkingi mūsų koncertų rėmėjams ir visiems pagalbiniams, padedantiems priartinti kompozitorių kūrybą prie klausytojų, praturtinti kasdieninį gyvenimą muzikos ir jos skleidžiamo grožio valandomis". **Inf.**

Prisikėlimo parapijos stovyklavietės 50 m. ir "Kretingos" 25 m. sukakties proga

KVIEČIAME VISUS BUVUSIUS VADOVUS, RĖMĖJUS,
STOVYKLAUTOJUS (19+METŲ) IR SVEČIUS Į

Išų telkimo vakarą "Dance Under the Stars"

AN EVENING TO RAISE FUNDS FOR THE FUTURE – AND CELEBRATE THE
PAST WITH PAST COUNSELLORS, CAMPERS (OVER 19), AND GUESTS

2007 m. lapkričio 10, šeštadienį, 7 v.v. * November 10, 2007 – 7 p.m.

* Prisikėlimo parapijoje * Resurrection Parish

Vakarinė apranga * Dress – Cocktail * Kaina asmeniui * \$50 per person

Užkandėliai tiekiami visą vakarą * "Tapas" served all night

Orkestras ir DJ muzika * Live band and DJ * Tyliosios varžytinės * Silent Auction

Mokamas baras * Cash bar *

Bilietai ir informacija * Tickets & information: www.kretinga.com

Jennie Vingelis, tel.416.233.8108 * Karolina Šiaučiulis, tel. 416.220.4302

SUVALKŲ KRAŠTO LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SAMBŪRIS
maloniai kviečia visus dalyvauti

RUDENS ŠOKIUOSE

kurie įvyks š.m. lapkričio 17, šeštadienį, 6 v.v.
Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St.W.Toronto, ON

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIKS MUZIKINIS VIENETAS

"SKRYBĖLAITĖS"

ŠOKIAMS GROS V. POVILONIS

♦ Programa 6.30 v.v. ♦ vakarienoje su vynu 7 v.v. ♦

Bilietai kainuoja \$35. Bilietai galima įsigyti sekmadieniais po pamaldų Lietuvos kankinių ir Prisikėlimo parapijoje, arba skambinant DALIAI tel. 905-276-9736

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priėmamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON (prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI.

Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo – laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

TORONTO

Anapilio žinios

• Gauta žinia, kad JAV-se mirė a.a. Joana Rudėnienė, sesuo mūsų parapijietės Onos Rimkuvienės.

• Pirmosios Komunijos pasiruošimo pamokoms vaikučiai registruojami šiokiadieniais tel.905 277-4320, o sekmadieniais – po Mišių zakristijoje.

• Rudeninė Kapinių lankymo diena Anapilyje – spalio 28, sekmadienį. Pamaldos bus 3 v.p.p. Lietuvos kankinių šventovėje. Pamokslą sakys diak. dr. Kazimieras Ambrozaitis. Mokyklinis autobusas į pamaldas veš maldininkus nuo “Vilniaus rūmų” 2 v.p.p., o nuo Anapilio atgal išvažiuos 5.30 v.p.p. Anapilio autobusėlis tą sekmadienį važiuos įprasta sekmadienio tvarka.

• Kapinių lankymo dienos proga, spalio 28, sekmad., KLKM dr-jos skyrius rengia meno parodą dailininkų iš Montrealio ir Toronto. Parodos atidarymas – po 9.30 v.r. Mišių.

• Kapinių lankymo dienos pietūs – spalio 28, sekmad., bus ruošiami Anapilio moterų būrelio. Pietauti bus galima visą dieną ir atsigaivinti vynu bei alučiu.

• Ryšium su Kapinių lankymo diena Anapilyje, Wasaga Beach miesto Gerojo Ganytojo šventovėje sekmadieninės Mišios bus aukojamos spalio 27, šeštadienį, 2 v.p.p.

• Anapilio knygyne galima įsigyti rugsėjo-spalio *Lithuanian Heritage* žurnalo laidą, o taip pat Kapinių lankymo dienos – žvakių ir kalėdinių sveikinimo kortelių.

• Šiomis dienomis Lietuvoje vyksta Kauno arkivyskupijos sinodas. Prašome visus pasimelsti už sinodo sėkmę.

• Mišios spalio 28, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Stasį Juškevičių (I metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje, spalio 27, šeštadienį, 2 v.p.p. už Vaškevičių šeimos mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, spalio 27, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Juožą Vencių.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: \$500 – J. Valiukienė; \$100 – J. Karl.

Šv. Jono lietuvių kapinių lankymo dieną, spalio 28, 12 v.p.p. prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę renkasi skautininkai-kės, sk. vyčiai, vyr. skautės uždegti žvakių ant mirusių sesių bei brolių kapų.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Spalio 21 d. per 10.45 v.r. Mišias giedojo parapijos “Retkartinis” choras, o spalio 28 d. giedos parapijos vaikų choras.

• Pakrikštyti: Luke Simas, Trinos (Hurst) ir Mark Riegg sūnus; Sasha Irena, Rimos (Mačikūnaitės) ir Roger Hunziker dukrelė.

• Palaimintojo Jurgio Matulaičio slaugos namuose Putnam, CT, mirė a.a. kun. dr. Juozas Grabys, Irenos Punkrienės ir Aldonos Olienės pusbrolis.

• Lietuvos pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos provincijolas kun. Astijus Kungys, OFM, atlieka kanoninę vizitaciją Šiaurės Amerikos vienuolynuose. Toronto vienuolyną ir parapiją jis lanko šią savaitę. Šį sekmadienį jis aukos 10.45 v.r. Mišias ir pasakys pamokslą. Tuo pačiu laiku trumpom atostogom yra atvykęs ir Toronto vienuolyne apsistojęs buvęs provincijolas kun. Benediktas Jurčys, OFM.

• KLK Moterų dr-jos parapijos skyrius rengia susikauptimą vyrams ir moterims gruodžio 1 d., nuo 9 v.r. iki 5 v.p.p. parapijos patalpose. Jį ves kun. Julius Sasnauskas, OFM. Metinė skyriaus šventė su agape/pietumis ir programa vyks gruodžio 2 d., po 12.15 v. Mišių parapijos salėje.

• Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas vyks penktadienį, spalio 26 nuo 10 v.r. iki 8 v.v. ir šeštadienį nuo 9 v.r. iki 12 v.d. Išpardavimą vykdė parapijos tarybos labdaros sekcija ir prašo atvežti daiktus į salę dieną ar dvi prieš išpardavimą. Taip pat prašo darbu prisidėti prie šio didelio įvykio. Visais išpardavimo reikalais skambinti dr. J. Čuplinskienei, 416 533-7425 ar B. Čepaitienei, 416 261-2343.

• Lapkričio 10 d., 7 v.v. vyks Vasagos stovyklavietės 50-mečio ir “Kretingos” stovyklų 25-mečio paminėjimas parapijos patalpose. Vakaro programoje: tylios varžytinės, gera muzika, geras maistas ir sveikinimai. Tradiciniai šokiai vasarų stovyklautojams bus kitų metų sausio mėnesį.

• Mišios sekmadienį, spalio 28: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Marijoną ir Albiną Griškėnus; 10.45 v.r. už a.a. Eleną ir Julijų Račkauskus, už a.a. Kazimierą Budreckį, už a.a. Jokūbą Ciperį; 12.15 v.r. už a.a. Apoloniją ir Vladą Kazlauskus.

Tėviškės žiburių administracija Kapinių lankymo dieną, spalio 28, bus atidaryta po 9.30 v.r. Mišių iki 3 v.p.p.

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį, spalio 28, pamaldos 11.15 v.r., po kurių vyks konfirmantų pamoka šventovės patalpose.

• Nuoširdžiai dėkojame parapijos Moterų draugijai už sėkmingą suruoštą Padėkos puotą spalio 21, sekmadienį.

Lietuvių Namų žinios

• Spalio 21 d. LN svetainėje pietavo 105 svečiai. Svečių knygoje pasirašė kompozitorius ir dainininkas iš Lietuvos Steponas Januška su žmona Rima.

• Lietuvių Namų valdybos posėdis – lapkričio 7, trečiadienį, 7 v.v. LN seklyčioje, “Labdaros” – spalio 31 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

• Lapkričio 30 d. bare “Lokys” rengiama labdaros vakarėnė, kurios metu bus renkamos aukos maestro Vytautui Kernagui ir vaikams, sergantiems vėžiu Lietuvoje paremti. Programą atliks džiazio trio A. Storyk, G. Kairys ir M. Gabrys. Vakaro metu matysite video koncertus bei išgarsite V. Kernagio muziką. Vakara rengia lietuvių klubas “Santaka”.

• Bare “Lokys” tęsiamos tiesioginės Lietuvos televizijos transliacijos. Dėl platesnės informacijos, programų tvarkaraščio ir laiko prašome skambinti į LN raštinę tel. 416 532-3311 arba į barą tel. 416 534-8214.

• Kultūros komisijos “videotekoje” yra per 160 įvairaus žanro kūrinių ir vėliausių naujų diskų. Kasetės ir DVD skolinami nemokamai. Skambinti 416 769-1266. Filmų katalogą galima užsakyti rašant vkulnys@hotmail.com.

Maironio mokyklos žinios

• Spalio 27 d. R. ir D. Puteriai fotografuos vyresniųjų skyrių mokinius (nuo 4 sk. iki abiturientų). Abiturientai (berniukai) prašomi dėvėti baltus marškinius ir kaklaraištį.

• Jaunųjų bei vyresniųjų darželio mokiniai paminės Kaukių šventę su paradu mokykloje spalio 27 d. Živilė

ŠVIEŽIO RUDENS MEDAUS galima užsisakyti skambinant Daivai tel. 905 849-0794 Oakvillėje.

PIRKČIAU Lietuvos ar kitų valstybių auksines monetas, lietuviškus popierinius pinigų, senas lietuviškas monetas ar medalius. Skambinti tel. 905 272-2055.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 val. Labai gera kokybė. 416 503-1687.

mulionio ir kitų Lietuvos kompozitorių kūrinius. Muzikė lietuviškoje ir užsienio spaudoje rašo apie įvairius muzikinio gyvenimo momentus, ryšius su kitų tautų muzika, nemažai laiko skiria pedagoginiam darbui ir šviečiamajai veiklai. Praėjusiais metais išleista J. Landsbergytės knyga *Bažnytinė muzika ir dvasingumas*.

Šiaurės Amerikoje J. Landsbergytė koncertuos Toronte ir Čikagoje. Ji taip pat sutiko dalyvauti Toronto Lietuvių Namuose rengiamame pokalbyje *Lietuvos nepriklausomybė ir užsienio lietuviai*. Inf.

MONTREAL

Jauno dramaturgo Jason Maghanoy tragikomedijos “GAS” pasaulinė premjera įvyko spalio 25 d. Montrealyje. Šis vaidinimas apie penkis JAV kareivius Irake bus rodomas iki lapkričio 18 d. Infinitheatre (Bain St-Michel, 5300 St-Dominique, kampas Maguire) nuo antrad. iki šeštad. 8 v.v., sekmad. 2 v.p.p. Bilieto kaina – \$20, studentams ir pensininkams – \$15. Vienas iš artistų – lietuvių kilmės Karl Graboshas. Informacijai skambinti tel. 514 987-1774 ext. 104 arba skaityti internete www.infinitheatre.com. Inf.

Aušros Vartų parapija

KLK Moterų dr-jos Montrealio skyriaus susirinkimą spalio 21 d. Aušros Vartų klebonijoje malda pradėjo pirm. D. Staškevičienė ir pakvietė susirinkimą vesti H. Lapiniene, o sekretore – R. Brikiene. Praėjusio susirinkimo išsamų protokolą perskaitė H. Lapiniene. Iždininkė L. Dainienė pateikė skyriaus finansinę būklę. D. Staškevičienė papasakojo apie balandžio 21-22 d.d. Toronte, Prisikėlimo parapijos patalpose įvykusį skyrių atstovų suvažiavimą. Montrealio skyriui suvažiavime atstovavo J. Blauzdžiūnienė, dalyvavo D. Staškevičienė. Valdybos siūlymu, į garbės nares buvo pakelta J. Blauzdžiūnienė. Centro valdybai iš turėtų pajamų paskirta \$200. Labai įdomų pokalbį Linos Bublytės su Audrone Simononyte iš *Amerikos lietuvių* apie “Benamių kūdikių globą Lietuvoje” paskaitė J. Adamonienė. Apie Marijos apsireiškimo Fatimoje 90-ties metų sukaktį ir ta proga pastatytos Švč. Trejybės šventovės atidarymą kalbėjo I. Valkauskienė. Susirinkimas baigtas malda ir jaukiomis vaišėmis.

Renkamos aukos gyvoms gėlėms pirkti altorių puošimui. Kreiptis į AV parapijos kleboną kun. G. Mioldažį.

Žvejų-medžiotojų klubas “Nida” rengia “Octoberfest” Aušros Vartų parapijos salėje spalio 28 d. Bus gausios vaišės, veiks baras, loterija. Gros gera muzika. Auka \$15.

A.a. Sofija Gečaitė-Mockienė, 79 m. amžiaus, mirė spalio 18 d. Gedulinės Mišios atnašautos spalio 22 d. Liūdi duktė Janė su vyru Gyčiu, sūnus Edmundas su žmona Dona, vaikaičiai Kristina, Aleksas, Erikas ir Alissa, seserys Milana ir Irena, brolis Vytautas, pusseserė Alvyra bei kiti giminės ir artimieji. Velionės vyras Antanas, sūnus Arūnas ir brolis Feliksas mirė seniau. **DS**

Šv. Kazimiero parapija

Mūsų parapija per šimtmetį yra turėjusi gana daug gabių chorvedžių. Per mano gyvenimo laikotarpį buvo a.a. Kazimieras Žižiūnas, vargonininkas ir choro vedėjas nuo 1923 iki 1962 m. Jis komponavęs daug muzikos dainų ir giesmių. Per 100-mečio iškilmingas šv. Mišias jungtinis choras giedojo jo kompoziciją *Šventas Kazimierai*. Per koncertą jungtinis choras dainavo jo *Slama šilko vėjas*, žodžiai ir muzika įdėti į 100-mečio metraščių. Chorvedys Aleksandras Stankevičius pakvietė Francis Žižiūnaite-Engel ir Ann Žižiūnaite-Šilkauskienę, dukteris a.a. Žižiūno ir dalyvės Montrealio choro šimtmečio proga ateiti į priekį. Žiūrovai joms ir jų tėveliui sukėlė griausmingas ovacijas. Kiti gabūs chorvedžiai buvo a.a. Juozas Skėris, 1964-1967, ir muz. a.a. Aleksas Ambrozaitis, 1967-1978. Skėrio šeima dalyvavo šimtmečio šventėje. Iš Toronto atvažiavo Ambrozaičio sūnus diak. dr. Kazys ir žmona Angelė. Mūsų dabartinis chorvedys muz. Aleksandras Stankevičius yra sukūręs daug muzikos giesmių, kurias girdime sekmadieniais ar Kalėdų metu. A. Stankevičius taip pat pagarsėjo sukurta muzika kantatai *Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva* 1987 m. Lietuvos krikšto 600 metų sukakčiai paminėti. **VL**

LITAS

**Montrealio lietuvių
kredito unija**

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827
FAX: (514) 766-1349

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES

LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE STE., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

TINKLALAPIS www.tzib.com yra remontuojamas, laikinai neveikia. Jį sutvarkius bus atspausdintas pranešimas.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) šiokiadieniais, darbo valandomis.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, “plumbing” darbus. Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patyrimas šioje srityje nuo 1987 m.

Vargonų muzikos koncertas

Lapkričio 4, sekmadienį, Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje 5 v. p.p. pasiklausyti vargonų muzikos kviečia žinoma Lietuvos vargonininkė ir pedagogė Jūratė Landsbergytė.

Jūratė Landsbergytė

Koncerte dalyvaus ir smuikininė A. Šarpytė. Vargonininkė J. Landsbergytė – muzikos istorijos specialistė, įžymaus lietu-

vių vargonininko prof. L. Digrio auklėtinė, daugelio tarptautinių kursų, festivalių, konkursų dalyvė, sakralinės ir pasaulietinės – klasikinės ir moderniosios muzikos atlikėja. Jos koncertinė veikla ir Europoje, ir tolimesniuose žemynuose įvairi ir gausi.

Be sakralinės muzikos ir klasikos kūrinių, J. Landsbergytė klausytojus supažindina su šiuolaikinių kompozitorių, daugiausia lietuvių, kūriniais. Ji groja B. Kutavičiaus, F. Bajoro, A. Martinaičio, J. Ta-